

OB JUBILEJIH — 146 NOVIH ČLANOV ZK

Slavnostna seja občinske konference ZK

Osrednja prireditev ob letošnjih jubilejih, ki je bila 20. maja v veliki dvorani kina Vič, je predstavljala pravzaprav prispevek višjih komunistov k proslavljanju 40-letnice ustanovitve KPS, 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KP Jugoslavije in njegovega 85. rojstnega dne. Hkrati pa je bila pomemben, deloven in praktičen izraz aktivnosti vseh komunistov v občini Ljubljana Vič-Rudnik, ki je navezadnje izpričevala tudi krepitev Zveze komunistov v občini. Na slovesnosti so sprejeli 146 mladih članov, ki so s svojim vstopom v vrste Zveze komunistov potrdili svojo pripravljenost in trdno voljo, da si bodo z vsemi delovnimi ljudmi prizadevali za napredek in uresničitev programskih in kongresnih ciljev ZKJ.

Zveza komunistov v občini trajno uresničuje začrtano pot ZK glede njene notranje krepitve, kar se kaže tudi v krepitvi in povečevanju svojih vrst. Tako je bila še pred petimi leti, ko so se v ljubljanskih občinah ponovno formirali občinski komiteji ZKS, Zveza komunistov številčno in organizacijsko mnogo šibkejša kot danes. V krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, ki jih je v občini preko 150, je bilo vsega skupaj le 43 osnovnih organizacij ZKS. Potrebni so bili precejšnji napori komunistov, da se je število teh organizacij do danes potrojilo, saj je danes v občini 126 osnovnih organizacij ZK. Pred petimi leti je bilo povezanih le približno 1500 komunistov, danes pa šteje občinska organizacija Zveze komunistov 2.583 članov. Vsako leto se je članstvo povečevalo za približno deset odstotkov, pretežno mladih tovarišev in tovarišic, tako da je danes tudi struktura članstva mnogo ugodnejša.

To pa nas vsekakor obvezuje tudi vnaprej. Obvezuje, da bomo pri tem še posebej skrbno in vztrajno skrbeli, da bo v naše vrste stopilo čimveč delavcev iz neposredne proizvodnje, tako da bo tudi ustreznejša socialna struktura v kar največji meri zagotavljala tesno povezanost z delavskim razredom in bo njena politika tudi vnaprej veran in trden odraz interesov delovnih ljudi.

Prav v tem je bila življenjska moč revolucionarne in progresivne Komunistične partije Jugoslavije. Vsi skupaj smo dolžni pred slehernim delovnim človekom ta njen ugled, avtoriteto in zaupanje, ki ga je partija uživala in si ga je v vseh 40 letih svojega razvoja tudi priborila, čuvati in vedno ter povsod na vsakem koraku tudi zagotavljati.

Leto 1937 je vsekakor tudi mejnik za celotno KP Jugoslavije, mejnik, ko je na njeno čelo stopil tovariš Tito. Jasno je formuliral politično smer, ki do takrat ni bila enotna in je pogostokrat vnašala zmedo v vrste komunistov.

Tito je njeno nadaljnjo pot preokrenil. Jasna in še vedno živo nam je v očeh njegova opredelitev, da mora partija postati politična gibalna sila napredne socialne, demokratične, kulturne in druge akcije množic na vseh področjih.

Razvoj Komunistične partije Jugoslavije je to nedvomno potrdil, dokazal v najtežjih trenutkih zgodovine jugoslovanskih narodov, v trenutkih poveljne izgradnje, v času, ko uresničujemo v vseh delovnih sredinah zakon o združenem delu, svoje srednjeročne programe, naš jutrišnji dan.

Slavnostne seje občinske konference ZKS Ljubljana Vič-Rudnik so se poleg članov udeležili tudi predvojni komunisti, sekretarji osnovnih organizacij, narodni heroji in revolucionarji, predstavniki družbenopolitičnih organizacij mesta in občine. Gost na seji je bil tudi član sveta federacije Franc Leskošek-Luka.

»Današnja slovesnost in vse številne jubilejne proslave, o katerih smo spregovorili, niso le priložnosten pogled na preteklost in dragoceno pričevanje našega herojskega in revolucionarnega narodnoosvobodilnega boja. To je opomin, da moramo težko priborjeno svobodo in dragocene desežke poveljne graditve z vsem ognjem čuvati kot punčico svojega očesa. Ne nazadnje smo to dolžni milijon sedemstotisočim žrtvam druge svetovne vojne v Jugoslaviji, to smo dolžni mlademu rodu, ki prihaja za nami.«

(sekretar OK ZKS Darko Perovšek na slovesni seji)

ČLOVEK IN KULTURA

Pod tem geslom, ki je sicer geslo letošnje akcije časopisa Komunist, je bila prav na dan slavnostne seje OK ZKS v avli občinske skupščine odprta razstava marksistične literature.

Razstavo je odprl in ob tem podal kratek zgodovinski razvoj tovrstne literature pri nas ter poudaril njen pomen dr. Božidar Debeljak.

OBVESTILO BRALCEM • OBVESTILO BRALCEM • OBVESTILO BRALCEM • OBVESTILO BRALCEM • OBVESTILO

Uredništvo Naše komune se je odločilo organizirati distribucijo Naše komune po mestnih krajevnih skupnostih prek raznašalcev. Tako ste že mnogi prejeli zadnjo številko našega glasila nenastavljeno na dom. Ker je naše glasilo namenjeno vsem gospodinjstvom v občino brezplačno, smo namenili za vsako mestno krajevno skupnost toliko izvodov, kolikor je gospodinjstev. Ob tej tako

organizirani distribuciji pa se je dogajalo, da so predvsem v mnogih individualnih hišah dobili več izvodov, kolikor je dejansko število gospodinjstev in ponekod manj. Zato vljudno naprošamo vse občane, ki so naleteli na takšno dostavo, da javijo na sedež krajevne skupnosti, kjer živijo, število, koliko izvodov naj bi naši raznašalci dostavili. To pa velja seveda tudi za vse tiste, ki do sedaj

glasila niso dobivali. Takšna dostava se je po naših prvih ugotovitvah izkazala kot uspešna in zanesljivejša.

Prosimo, da naše opozorilo vzamete na znanje.

Uredništvo Naše komune

PODELJENA ODLIKOVANJA PREDSEDNIKA REPUBLIKE

ODLIKOVANJA SO PREJELI:

RED ZASLUG ZA NAROD Z ZLATO ZVEZDO
SONJA DR. KUKOVEC

RED BRATSTVA IN ENOTNOSTI Z ZLATIM VENCEM
MARIJA — BAVEC PERVANJA
IVAN KREFT

RED DELA Z RDEČO ZASTAVO
VIKTOR KOROŠEC

RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI
BRONISLAV DR. SKABERNE

RED BRATSTVA IN ENOTNOSTI S SREBRNIM VENCEM
JANEZ PRELOG

RED DELA Z ZLATIM VENCEM
JERNEJ ČERTANEC
ANGELA FERBEŽAR
JANKO KUŠAR

IVAN LAMOVIŠEK
BRANE PEČAN
ANGELCA ŽIBERNA

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM
STANE BIZJAK
IVANKA DOVJAK
MATIJA KUZMA
JANEZ ŽAGAR

RED DELA S SREBRNIM VENCEM
BOŽIDAR PROF. BUČAR
JOŽE CIGOJ
MARIJA ČAMERNIK
IVAN GOLOB
FRANC HLUPIČ
DUŠAN JANEŽIČ
JOŽE KORDIŠ
JUSTA KOŠČAK
SLAVICA KUMAR
LUCIJA KUMŠE
JANEZ KUPLJEN
TATJANA LIKAR
BOGOMIR MAKOVEC
IVAN MENCEJ
LEANDRA MOČIVNIKAR
JOŽE OREŠKOVIČ
LUDVIK SEČNIK
LJUDMILA SMREKAR — TERČELJ
BORIS ZAJC
ANICA ŽARN
FRANCKA ŽNIDARŠIČ

RED ZA VOJAŠKE ZASLUGE S SREBRNIMI MEČI
MARGETA ANTE

MEDALJA DELA
BRANKO ANČIČ
NADA BANO
ANTON JUG
GIZELA KOHEK
JOŽE LOČNIŠKAR
TATJANA MIKEC
JOŽE MRVAR
MARIJA PODRŽAJ
MARIJA RUTAR
ANGELA STANOVNIK
IVAN ŠTEPIC
TEREZIJA ZEKIČ
JULIJANA ZUPANČIČ
ANGELE ŽUŽEK

PREDLAGATELJ:

Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik

ZZB NOV Rožna dolina
Koordinacijski odbor pri KK SZDL Milan Česnik

Poslovno združenje energetike SR Slovenije, Ljubljana

Društvo defektologov Slovenije

Koordinacijski odbor — Republiško združenje podjetja za distribucijo električne energije Jugoslavije

Gasilska zveza Slovenije
ZZB NOV »Dušan Kraigher« Trnovo
Predsedstvo sindikalne konference združenja cestnega podjetja Slovenije
Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik
Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik
OO ZK Vič

Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik
Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Kooperacija
Družbenopolitične organizacije KS Krim-Rudnik

Plavalna zveza Slovenije
Elektromontaža Ljubljana
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Kooperacija
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Kolesarska zveza Slovenije
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
OZD Osnovna šola Ljubljana-Vič
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Kolesarska zveza Slovenije
ISKRA TOZD Tovarna napajalnih naprav
Osnovna organizacija SZDL Tomišelj
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Kooperacija
Kolesarska zveza Slovenije
Elektromontaža Ljubljana
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Kooperacija
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovina
Elektromontaža Ljubljana
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine

Skupščina mesta Ljubljane, ULO

Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Elektromontaža Ljubljana
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Posestva
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine
Ljubljanske mlekarnice, TOZD Trgovine

Visoko odlikovanje predsednika republike Red zaslug za narod z zlato zvezdo je predsednik občinske skupščine Vili Belič izročil dr. Sonji Kukovec

11. JUNIJA

PROSLAVA NA ZAPOTOKU

V dneh od 9. do 12. junija 1942 je bil na Zapotoku pri Ljubljani ustanovljen 1. slovenski proletarski udarni bataljon »Toneta Tomšiča« kot jedro kasnejše brigade z enakim imenom. Po nalogu Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet so vanj prišli partizani delavskega izvora, ki so se v dotedanjih bojih posebej izkazali s hrabrostjo. Na ustanovnem zboru pred zapotoško šolo dne 12. junija 1942 je Janez Hribar — Tone Pogačnik poudaril, da bo proletarski udarni bataljon dobil najtežavnejše bojne naloge. Ob tisti priložnosti so izbrani borci dobili nova pokrivala z amblemi rdeče zvezde s srpom in kladivom ter prvo proletarsko bojno zastavo, kar vse so izdelale zavedne zapotoške mladinke. Komandant bataljona je postal Stanko Semič-Daki, politični komisar pa Anton Zaločnik-Nikola. Takoj po ustanovitvi je bataljon odšel proti Polževemu, da bi zamenjal enote druge grupe odredov ter tankaj izvedel vrsto uspešnih napadov na Italijane. Največjo zmago je bataljon izvojeval 16. julija 1942 pri Lesah v dolini Krke skupaj z Efenkovo četo ZDO, ko je potolkel četo fašistov iz Zagradca.

V spomin na ustanovitev 1. slovenskega proletarskega udarnega bataljona »Toneta Tomšiča« bo 11. junija letos ob 10. uri velika slovesnost, združena z otvoritvijo Doma borcev in mladine občine Ljubljana Vič-Rudnik. Zgodovinski kraj je bilo namreč treba primerno urediti, zakaj že dolgo ga je kazila opuščena in zanemarjena šola. Borci tega bataljona so skupaj z vodstvom družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Vič-Rudnik sklenili to šolo preurediti zunaj in znotraj, s tem pa bi pridobili prostore za razne mladinske tečaje in posvetovanja, za taborjenja pohodnih

enot; svoj prostor naj bi v njej dobil tudi vaški odbor iz Zapotoka, v posebni sobi pa bodo uredili še muzejsko zbirko o 1. slovenskem proletarskem udarnem bataljonu.

Uredili bodo seveda okolico, cesto v Zapotok, končana pa bodo tudi dela za napeljavo vodovoda, ki bodo veljala najmanj 600.000 dinarjev. Največ bo prispevala Jugoslovanska ljudska armada, veliko del pa bodo opravile mladinske delovne brigade iz občine Ljubljana Vič-Rudnik skupaj z vaščani in okoličani.

Na sami proslavi 11. junija 1977 ob 10. uri bo nastopil Partizanski pevski zbor, gledališka igralka Alenka Svetelova ter vojaki iz enote »Toneta Tomšiča«, slavnostni govornik pa bo predsednik skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik Vili Belič. Za to priložnost bodo izdelali posebne značke, udeleženci slavja pa bodo dobili za spomin tudi lesene žlice. Najpomembnejši dogodek na tej prireditvi bo odkritje spominske plošče v spomin na ustanovitev tega edinstvenega bataljona na Slovenskem. To je treba posebej podčrtati zagledelj, ker je bil tak spomenik pred triindvajsetimi leti pomotoma odkrit blizu Ambrusa, na katerem je naveden napačen datum ustanovitve.

Na Zapotok je možen dostop z Iga čez Golo ter iz Velikih Lašč skozi Rob in druge partizanske kraje na obrobju Mokra. Ceste so makadamske, vendar dobro vzdrževane, okolica je čudovita.

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA PROSLAVO 35. OBLETNICE USTANOVITVE 1. SLOVENSKEGA PROLETARSKEGA UDARNEGA BATALJONA »TONETA TOMŠIČA«

SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO

— V krajevni skupnosti Milan Česnik so svoj krajevni praznik počastili nadvse slovesno. Slavnostni govornik je bil Alojz Dolničar — namestnik sekretarja občinskega komiteja ZKS Ljubljana Vič-Rudnik. Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo slovenske ornamentike.

— Bogat je bil program ob krajevem prazniku krajevne skupnosti Krim-Rudnik, ki so ga letos praznovali na Barju. Udeležil se ga je tudi član sveta federacije Miha Marinko, zbranim je spregovoril Vinko Kastelic — predsednik zbora delegatov te največje viske krajevne skupnosti.

STANKO SMOLE JE PREJEL PRVOMAJSKO
NAGRADO DELA

INOVATOR JE CENJEN

Trideset jih je v Jugoslaviji in le pet jih je v Sloveniji. Eden njih je STANKO SMOLE iz TOZD Galanterija-Hoja iz Podpeči. Priti med trideset izbranih v 21-milijonski državi niso mačje solze, nasprotno, velik uspeh je to. In kakšen je uspeh, ki ga je dosegel ta strojni ključavničar, ki je ob rednem delu naredil srednjo tehnično šolo, skrbel za družino, zgradil hišo in še in še in končno tisto najvažnejše: izumil je celo vrsto novosti, izboljšav, celo vrsto stvari, ki so prinesle njegovi delovni organizaciji lepe uspehe na področju kvalitete, pa tudi precej denarcev je privarčeval.

Za te svoje izume je letos prejel »Listino dela« oziroma kot pravimo temu po domače »Prvomajsko nagrado dela«, ki jo podeljuje zvezni svet sindikatov Jugoslavije. To visoko priznanje podeljujejo za izjemne delovne uspehe, dosežke na področju inovatorstva, racionalizacije proizvodnje, gospodarske uspehe, skratka za tiste izjemne zasluge, ki pomenijo napredek, velik korak naprej za gospodarstvo.

Nagrado ste dobili za inovatorstvo. Kakšni so vaši izumi v podpeški Galanteriji?

»Naša proizvodnja je zelo specifična, nekaj posebnega, saj je le še en proizvajalec lesenih obešalnikov v Jugoslaviji. Zato za našo proizvodnjo ni kakih posebnih strojev, treba se je znajti. To pa mi delamo,« pravi vodja mehanične delavnice oziroma vzdrževanja v Galanteriji Podpeč.

»Nagrado so mi podelili za izpolnitev določenih strojev in za izdelavo novih.«

Kakšen primer takega stroja?

»Vrtalne in rezkalne stroje smo izboljšali oziroma smo jih prilagodili naši proizvodnji. To kar je bilo treba prej narediti vse na roke, to sedaj naredi stroj avtomatično. Prej so morale delati tri pri takem stroju, sedaj pa le ena. To pa je že prihranek pri delovni sili, ki jo je mogoče koristneje uporabiti drugje.«

So še kakšne novosti, prednosti, ki ste jih uvedli?

»Z nekaterimi racionalizacijami se je delovni proces pocenil, uspeli pa smo tudi izboljšati tehnološki proces.«

In kdaj se ukvarjate z vsem tem?

»Moja naloga je skrbeti, da vse »slaufa«, da jo vzdrževamo. V okviru tega pa vedno razmišljam, kaj bi se dalo izboljšati.«

Kdo pa potem to idejo praktično izvede?

»Sami v delavnici. Stroj oziroma izboljšavo si zamislim in potem jo naredimo.«

Stanko Smole pa svojih izboljšav in izumov ni patentiral, ni zaščitil, ker pravi, da je to tako redka proizvodnja, da se ne bojijo kraje izumov.

Kako pa vi sami gledate na svoje inovacije?

»Izume mi v službi štejejo kar nekako v delovno dolžnost. Sploh pa je večkrat težko dokazati, kaj je novo in kaj ni, kje se začneja novo in končuje staro. Seveda pa je nemogoče delati le v delovnem času, nasprotno, ideje inovacij se porojajo v miru, izven tempa rednega delovnega časa. Potrebe po izumih pa so očitne v delovnem času, ko vidiš, kaj manjka.«

Stanko Smole.

Kako pa gledajo v tovarni na vaše izume?

»V tovarni nas ne gledajo po strani. Pozdravljajo to, kar delamo, saj vidijo, da so uspehi za celoten kolektiv tu. Sploh pa je izumitelj lažje v malem kolektivu, kjer ni toliko birokracije, ki je lahko resna ovira.«

So vas v tovarni že nagradili?

»Že pred tremi leti. Tedaj sem dobil nagrado in priznanje.«

Kaj vam pomeni sedaj ta nagrada?

»Odkrito povedano, nisem je pričakoval. Presenečen sem bil in srečen. To priznanje mi resnično veliko pomeni in to je spodbuda za delo naprej. Sploh vse, tudi podelitev, ki je nadvse svečana, vse da človeku resnično priznanje za njegovo delo in elan za prihodnost.«

Milovan Dimitrić

80 CVETOV ZA MAMI

Spoštovati je treba vsako delo

Angela Miklavc oziroma Mami, po tem partizanskem imenu jo pozna malodane vsak, praznuje v teh dneh svoj 80. življenjski jubilej. S svojimi tovariši, družino in seveda z otroki, ki jih ima neizmerno rada, v teh dneh Mami zopet obuja spomine na nebroj žalostnih in veselih dogodkov, ki so se zvrstili v pestrem življenju te še vedno živahne, preproste in neuklonljive žene, predane naši revolucionarni poti. Njena predanost naprednemu boju našega naroda sega daleč nazaj, v leta pred drugo svetovno vojno, ko se je že leta 1924 udeležila demonstracij proti Orjuni in neposredno pred drugo svetovno vojno proti takratnemu nazadnjaškemu režimu. Z okupacijo pa se je skupaj s svojo družino aktivno vključila v organizirano delo proti okupatorjem in tako že leta 1941 postala aktivistka Osvobodilne fronte.

Živo se spominja odhoda svojih štirih sinov in moža v partizane. »Bila sem bolna, pustili so me pri družini Ažman, saj bi bilo doma prenevarno. Skupaj s to družino sem nadaljevala aktivistično delo. Moji fantje niso pozabili name, želeli so, da se jim priključim in tako so poslali pome voz, da me odpelje včasno partizansko bolnico na Hruševo. Toda le pol ure preden naj bi me odpeljali, so nas zajeli fašisti in odpeljali v zapor. Strašno so nas pretepali, toda nismo klonili. Od tam sem odšla v taborišče na Rab. Bilo je grozno, nisem vedela, kaj je z mojo družino in tako dolgo časa sploh nisem vedela, da sem ostala brez sina Francija. Bila sem strašno oslabela. Toda taboriščnih muk in trpljenja ni bilo konec. Vse to se je nadaljevalo v Gonarsu.«

Po internaciji je delala najprej v Ljubljani pri Slovenski narodni pomoči ter bila med organizatorji in udeleženkami znanih ženskih demonstracij. Januarja leta 1944 je odšla na Primorsko,

kjer je vestno delovala v partizanskih ilegalnih tehnikah.

Pripovedovala nam je o številnih dogodkih iz tega časa, o tem kako je bilo vse skupaj tako nepredvideno kot npr. takrat, ko so brodili Bačo in jih je nenadoma presenetil dež sovražnikovih krogel.

Neizbrisni, bridki in boleči ostajajo njeni spomini na njene tri padle junake — sinove. »Bili so tako predani borbi, hrepenenju po boljšem in pravičnejšem življenju, do poslednjega trenutka so verovali v zmago, žrtvovali so svoja mlada srca. Najmlajši je svoje življenje živel tako radostno, kot da bi vedel, da bo z nasiljem pretrgano. In Vlado, narodni heroj, ki do zadnjega ni spustil puške v trenutkih umika iz pečine nad Drvarjem, tudi takrat ne, ko mu je sovražnikova krogla ugasnila življenje.« Sjećam se Vlada, moga dobrega junaka i

Angelca Miklavc-Mami

predanog druga«, tako mi je dejal tovariš Tito, ko so me pred leti predstavili ob enem izmed njegovih obiskov v Ljubljani. Ferdo je padel tretji in nisem lahko sprejela te krute resnice. Bilo mi je hudo, ko je bil ranjen četrti sin, mislila sem, da ne bom prenesla, toda postala sem še bolj neuklonljiva in uporna.«

Ko smo Mami vprašali, kakšne vrline naj bi slehernega izmed nas vodile v življenju, nam je kaj hitro povedala, da človek mora ostati neuklonljiv, pa vendar ostati človeški. »Znati moraš spoštovati vsako delo, kakršnokoli je, lepo ali grdo, vsako, ki prinaša rezultate nam vsem.«

V povojni izgradnji domo-

vine je bila s svojim družbenopolitičnim delom prisotna povsod. Sekretar Zveze komunistov je bila v Komunalnem zavodu in Tekstilni, dvanajst let je bila član upravnega odbora socialnega zavarovanja, član republiškega odbora za socialno in zdravstveno varstvo, osem let predsednica mestnega odbora Rdečega križa in še bi lahko naštevali niz zadolžitev, bilo jih je enaindvajset in še več. Neprecenljivo je bilo njeno delovanje v krajevni skupnosti Krim-Rudnik, kjer danes živi in je še vedno aktivna kot častna predsednica Društva upokojencev te krajevne skupnosti kot tudi republiškega odbora.

Če ji zdravje dopušča, še vedno zelo rada prihaja med otroke v šolah, kjer jim obuja spomine na težko obdobje naše revolucije. »Imamo zelo dobre otroke, tako lepo jih je videti. Samo če se spomnim, da je bilo pred vojno mnogo, mnogo žalostnih otroških oči, lačnih in včasih tudi prezebljih! Danes pa sama žareča lička in veselje. Moramo jih vzgajati v tem smislu, da bodo znali ceniti in upoštevati prehojeno pot izgradnje, ki ni zahtevala malo žrtev in včasih celo nerazumljivih odrekanih. Vse, kar imamo v naši domovini, je zgrajeno s srcem in pridnimi rokami. Danes je vse veliko lažje, mogoče za mladino včasih še prelahko, pa vendar, morajo se tudi oni zavedati, da jih čaka še vedno veliko dela, saj vsi stremimo po boljšem.«

Za svoje nesebično družbenopolitično delo je Mami sprejela številna odlikovanja in priznanja, je nosilka spomenice 1941, pred časom je prejela visoko odlikovanje predsednika republike Red dela z rdečo zastavo, pred mesecem dni pa je prejela Zlato priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Ob njenem življenjskem jubileju se pridružujemo številnim čestitkam za njeno osebnostno srečo in zdravje.

JANJA DOMITROVIČ

NEPOZABNO SREČANJE S TOVARIŠEM TITOM

Pionir Stanko je voščil
Titu

Pred odhodom slovenske delegacije »Po Titovem rojstnem kraju« sem novinarju Komune obljubil, da bom poročal o srečanju s tovarišem Titom. Čeprav je bila pot lepa, zanimiva ter polna tovarištva in prijateljstva, smo vsi nestrpnost pričakovali vrh našega pohoda »Bratstvo in enotnost« — srečanje s trikratnim herojem maršalom Titom.

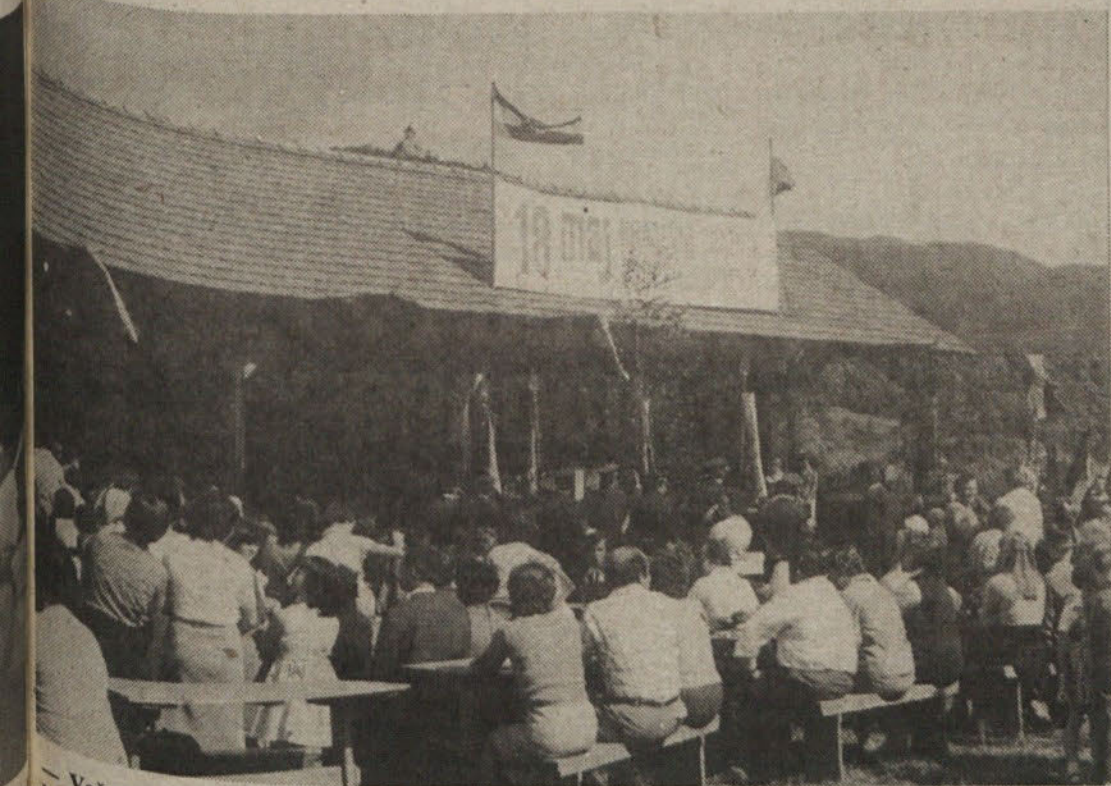
Tudi ta veliki trenutek smo dočakali. Vsi smo si želeli ostati dolgo v njegovi bližini, saj smo mu imeli toliko lepega povedati. Zaradi drugih obveznosti je bilo naše srečanje kratko in brez pogovora med Titom in pionirji. Srečen sem bil, ko so me izbrali, da Titu predam pozdravno pismo Kurirkove pošte in spominski album: »Tito v Kamniku pred in po vojni.«

Dan pred slovesnostjo, ko so me izbrali in mi povedali mojo nalogo, sem se bal, da se bom pred tako legendarno osebnostjo zmotil ali pa sploh ne bom mogel spraviti besede iz sebe. Toda ko sem stopil pred Tita in njegov nasmejan, prijazen obraz, poln dobrote in razumevanja, me je strah minil in sproščeno sem mu voščil in predal darilo. Vrh sreče pa je bil zame trenutek, ko me je stisnil in poljubil. Tisti trenutek mi je šinilo v glavo, da si lic, ki mi jih je Tito poljubil, ne bom nikoli več umil. Pozneje pa sem to misel opustil, ker vem, da ima Tito rad čiste in urejene pionirje.

Srečanje s Titom je zame nepozabno in vem, da mi bo spomin vedno dražji.

STANKO ŠTEMBERGER
Osnovna šola Bičevje

SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO OBELEŽENI JUBILEJI ● SLOVESNO

— Več sto krajanov Podpeči in Preserja ter okolice se je v nedeljo, 22. maja, udeležilo proslave svojega krajevnega praznika, na kateri je spregovoril tajnik skupnosti slovenskih občin Ludvik Golob.

— Tudi v mesecu maju se je zvrstilo niz proslav ob letošnjih partijskih jubilejih. Zgornji posnetek je iz Ilirije — Vedroga, kjer je zbranim spregovoril na slovesnosti sekretar OOKZ Ivan Koželj in kjer so ob tej priložnosti sprejeli več novih članov v vrste ZKS.

RAZŠIRJENA SEJA OK SZDL

SMELEJŠE URESNIČEVANJE NAŠEGA RAZVOJA

Delegati občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik so se 30. maja 1977 zbrali na seji OK SZDL, razširjeni s člani komiteja OK ZKS, člani predsedstev OO ZSS, OK ZSMS, OO ZZB NOV in OO ZRVS, člani predsedstva skupščine občine in izvršnega sveta SOB, predsedniki skupščin in izvršnih odborov SIS naše občine ter člani sveta za družbenoekonomske odnose, razvoj in planiranje pri OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik.

Za tako razširjen sestav seje pa so se v občinski konferenci SZDL odločili spričo tako pomembne tematike, kot so gospodarska gibanja v naši občini v letu 1976 in že v prvem četrtletju letošnjega leta. Iz razprave, ki je sledila uvodnim besedam ob pregledu teh gibanj in stališč, predlogov oziroma ugotovitev, ki jih je pripravil svet za družbenoekonomske odnose pri OK SZDL, lahko poudarimo predvsem to, da premalo kontaktiramo z manjšimi delovnimi organizacijami v naši občini, to so predvsem obrtne dejavnosti, zasebna obrt in kmetijstvo, pogostoma pa govorimo o nosilcih družbenoekonomskega razvoja občine, ko imamo v mislih le najmenitnejše OZD. Iz prakse pa vemo, da prve potrebuje največ strokovne pomoči v obliki nasvetov, priporočil in širše družbene skrbi za njihov nadaljnji razvoj. Nadalje lahko ugotavljamo, da še vedno nimamo točne evidence, ali in katere delovne organizacije nimajo izdelanih planov srednjeročnega razvoja, ki so za vse te obvezni in ki so osrednji dokument vseh nadaljnjih gospodarskih načrtovanj v delovnih organizacijah. Povezovanje delovnih organizacij v tehnološkem, proizvodnem, panožnem, integracijskem in drugem smislu je še posebno pomembno v tem času, ko se mora celotno združeno delo organizirati v duhu zakona o združenem delu, v smislu dohodkovnih povezanosti. Prav tako bo potrebno zaostri in pa posvetiti več skrbi kadrovske politiki v gospodarstvu in v zvezi s tem skrbeti tudi za vodenje bolj načrtno štipendijske politike za potrebe gospodarstva.

Iz analize zaključnih računov je moč ugotoviti, da 19 TOZD, ki sicer niso končale poslovnega leta z izgubo, ni sposobnih vlagati sredstev v razširjeno reprodukcijo in ne morejo poravnati svojih družbenih obveznosti. Tem organizacijam moramo posvetiti posebno družbeno skrb in priporočati izdelavo sanacijskih programov. Od samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v teh TOZD pa zahtevati, da analizirajo vzroke takega stanja. Ugotavljamo pa tudi, da je 12 TOZD prekoračilo svoje grupacijske samoupravne sporazume o delitvi osebnih dohodkov in da je nekaj od teh organizacij tudi sicer doseglo slabše poslovne rezultate, zato bo potrebno takoj sprejeti ustrezne ukrepe za uskladitev sredstev, namenjenih za osebne dohodke z načeli o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije in preko skupnih komisij podpisnic samoupravnih sporazumov predlagati postopek proti tem kršiteljem.

Ob analiziranju stanja in izdelavi programov delovnih organizacij ter prilaganju samoupravnih aktov, notranjega organiziranja, dohodkovnih odnosov, Zakona o združenem delu je potrebno poiskati vse morebitne možnosti nadaljnjih integracijskih procesov zlasti malega gospodarstva v širše reprodukcijske celote. Intenzivneje bi kazalo kot doslej iskati možnosti in oblike sodelovanja raznih strokovnih, znanstvenih in drugih tovrstnih organizacij združenega dela s proizvodnim združenim delom v naši občini, zlasti na področju tehnoloških, proizvodnih, še posebno pa na razvojno programskih usmeritvah.

O stanju izkoriščenosti kapacitet v našem gospodarstvu nimamo podatkov, kar je tudi problem in kaže na to, da imamo pri ocenjevanju gospodarskih gibanj vse preveč statistični pristop v obliki »procentov in trendov«, vse premalo pa se vsebinsko poglobljamo v probleme. Marsikdaj pa je vzrok problemov v tem, da nimamo vpeljanega načina nagrajevanja po rezultatih dela, kar od nas prav sedaj zahteva zakon o združenem delu.

Naša občina je specifična tudi po svojem prostoru in pogostoma se sliši beseda »bivalna« občina. Kljub vsem objektivnim pa tudi subjektivnim težavam je skrajni čas, da načrtnje in smeje pristopamo k urejevanju našega prostora. V prostor želimo pritegniti novo industrijo, dopolnitvene dejavnosti, akumulativne panoge ipd., kar je tudi v skladu s sedanjim gledanjem na problem samostojnejšega in celovitejšega razvoja vseh in posameznih ljubljanskih občin, po drugi strani pa tudi naša družbena, socialna, prometna potreba ob ugotovitvi, da 45 % naših aktivnih občanov dela v drugih občinah. Pri vsem tem pa moramo tudi razširiti razreševanje problema urbanističnega urejanja celotnega našega območja, stanovanjsko, družbeno in zasebno gradnjo, komunalno problematiko ipd. Prav v sedanjem času, ko potekajo intenzivni razgovori za čimvečji dohodek in za njegovo porazdelitev med skupno, splošno in osebno porabo, je primerno, da ugotovimo, da obseg družbenih dejavnosti ne sme preseči finančne zmogljivosti združenega dela, kar se nam je praktično zgodilo v preteklem letu, kjer smo tudi odstopali od resolucijskih načel. Četudi ni izključno v naši moči, si moramo vseeno prizadevati, da se bodo plani družbenih dejavnosti v bodoče pravočasno sprejemali in da bodo njihove potrebe usklajene z možnostmi združenega dela.

Pod to točko dnevnega reda pa so bila na seji podana s tem v zvezi tudi stališča in sklepi Centralnega komiteja ZKS, z njegove 8. seje, dne 4. marca 1977.

Temu je sledila informacija o organiziranju in izvedbi javne razprave o skupni in splošni porabi, to je o samoupravnih sporazumih o temeljnih planov družbenih dejavnosti za leto 1976—1980 in družbenem dogovoru splošne porabe za leto 1977. Te razprave naj bi potekale po organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih v mesecu juniju in sicer naj bi bile zaključene do 20. junija letos, podpis teh sporazumov pa je datiran na 10. julij 1977.

Ob koncu seje so delegati občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik soglasno pristopili k podpisu samoupravnega sporazuma o zagotovitvi sredstev za delovanje lokalne radijske postaje »Glas Ljubljana« za leto 1977.

NALOGE, KI OBVEZUJEJO VSE

Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik je na skupni seji vseh zborov, dne 22. marca 1977 ustanovila komisijo za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu občine Ljubljana Vič-Rudnik. Naloge te komisije pa so predvsem v tem, da spremlja izvajanje določil zakona o združenem delu ter ustrezno samoupravno prakso, opozarja na njene izkušnje in predlaga izboljšave. Nadalje, da pri vsem tem sodeluje s pristojnimi organi, organizacijami in službami ter akcijskimi odbori oziroma komisijami za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu pri OZD in samoupravnih skupnostih na območju naše občine. Prav tako je ena od nalog, da sodeluje s tovrstnimi komisijami skupščine SR Slovenije in skupščine mesta Ljubljane, daje pobude za sprejem ukrepov, za pričetek postopka ali za izvedbo nalog oziroma zadev, za katere je pristojna občinska skupščina in da opravlja vse druge naloge, ki jih vsebuje program za delo te komisije v zvezi z zakonom o združenem delu.

Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je imela svojo prvo sejo dne 18. maja 1977, na kateri je podrobneje

opredelila akcijski program s prioriteten vrstnim redom nalog, poleg tega pa sprejela še posebna stališča, predloge in priporočila predvsem v tej smeri, da naj organizacije združenega dela in druge samoupravne skupnosti takoj oziroma najkasneje do 31. maja 1977 imenujejo komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu. Komisijo imenuje delavski svet oziroma pristojni samoupravni organ OZD. Prav tako naj OZD do 15. junija 1977 izdelajo ali dopolnijo analizo obstoječega stanja na področju izvajanja določil zakona o združenem delu. V skladu z obravnavanim navodilom OS ZSS Ljubljana Vič-Rudnik je potrebno tudi izdelati in sprejeti program za uresničevanje zakona o združenem delu. Rok za izdelavo je 30. junij 1977. Le-ta naj vsebuje predvsem tiste točke, ki so predvidene v navodilih sindikata. Glede na posamezne roke, ki jih določa zakon, pa je treba prioriteten in posebno skrb posvetiti urejanju odnosov pri pridobivanju dohodka, pri razporejanju dohodka in čistega dohodka ter pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev.

NARODNA ZAŠČITA JE KORAK NAPREJ

Narodna zaščita je novost, ki je bila sprejeta v lanskem letu kot del zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah. Že sam kontekst, v katerem so izšla določila o narodni zaščiti jasno kaže na to, da je narodna zaščita del družbene samozaščite. Vsa tolmačenja, ki so se seveda v hipu pojavila, češ da je to podaljšana roka »policije v klasičnem smislu«, so zgrešena. Narodna zaščita namreč temelji na povsem neprofesionalnem, prostovoljnem angažiranju amaterjev, ljudi, ki jim ni do tega, da bi tuji nemoteno vohunili po tovarnah in iskali poslovne tajne, ljudi, katerim ni do tega, da bi vlomilci v amljali pred njihovimi očmi, oni bi pa rekli, saj to ni naša stvar. Narodna zaščita pomeni velik korak k podružbljanju tistih opravil, ki jih doslej opravljajo izključno organi milice oziroma UJV. S tem postaja občan več kot le objekt ali subjekt, ki ga mora varovati z njegovim premoženjem vred profesionalni delavec milice, postaja aktiven dejavnik, ki zna in tudi skrbi za družbeno premoženje, splošno varnost in končno tudi za sebe.

Delovni ljudje v TOZD in krajevnih skupnostih bodo organizirali narodno zaščito za varovanje pogojev dela, družbene lastnine in objektov skupnega pomena, kot tudi za varovanje reda in svojega premoženja ter za zagotavljanje mirnega in varnega življenja. Sodelovanje v enotah narodne zaščite je pravica in dolžnost vsakega posameznika, ki jo opravlja izven rednega delovnega časa. V čem je kvalitativni skok naprej?

Čeprav vse naloge in njih praktična uporabnost in uporabljivost še niso povsem točno določene, saj gre začetke, je jasno, da pomeni narodna zaščita napredek. V deželah kapitalističnega sistema ali vzhodnega bloka je splošna javna varnost v mirnem času povsem stvar policije — organa državne prisile s tem ali onim imenom. Občan ima praktično stik s takšno organizacijo le kot davkoplačevalec, ki jo financira ali pa kot objekt njene obdelave. Kot aktiven sočinitelj nima kaj iskati. Meja je jasna: na eni strani policija, na drugi ljudje. Občan nima nikakršne osnove, niti najmanjše pravice sodelovati pri tem, da bi varoval sebe, svojo premoženje, skupno premoženje. Ta pravica mu je povsem odvzeta, mu je odtujena. Klasične policije celo ostro preganjajo vsak poseg v njihove »klasične pravice« in odklanjajo kakršnokoli vmešavanje nepoklicanih. Občan se sam ali organizirano kot skupina nima pravice zoperstaviti kriminalu itd. To pa mi z narodno zaščito presegamo. Narodna zaščita nudi možnost, da sami sebe zaščitimo, saj je jasno, da npr. dežurna patrila miličnikov za eno celo občino ne zadostuje, pa tudi če bi bili miličniki čudodelniki. Zaradi položaja, ko je treba nekaj čuvati, ali zavarovati, pa morajo to opravljati miličniki, čeprav to ni zahtevno profesionalno delo, so organi milice večkrat preobremenjeni. To bo pa ena možnih oblik sodelovanja, če se bo pokazalo kot potrebno.

Zaradi že prej naštetega je uveljavljen v deželah zahodnih in vzhodnih političnih sistemov običaj, da meni davkoplačevalec, kako njega nič ne briga, če se sosedu vlamljajo in če sosedu ravno nekdo davi, da je pač zato tukaj milica, če se zgodi to njemu, je spet ogorčen na policijo, saj na svojo lastno silo ne more računati, na sosedu tudi ne, torej je prepuščen na milost in nemilost. Takšno mišljenje pa so ravno razširili tisti, ki jim je v interesu, da ostaja policija ob državnih prisilih, odtujene od ljudi, saj tako ostaja policija v rokah vladajočih razreda ali režima, ki je na oblasti.

Narodna zaščita bo imela pravico sodelovati pri vrsti stvari. Občani, povsem navadni ljudje, ki bodo izbrani v delovnih organizacijah od delavskega sveta, v krajevni skupnosti od sveta KS, bodo lahko sodelovali pri odkrivanju napadov v delovnih organizacijah, varovanju raznih objektov, javnega reda in miru. Da so res »pravi«, bodo v času svojega opravljanja imeli rdečo označbo z rumeno napisom na rokavu in po potrebi bodo lahko v okviru svojih pooblastil tudi ukrepali, istočasno pa bodo manifestirali, da zna vsak posameznik nekaj čuvati in da ne rabimo za vsako stvar nekoga tretjega kot neboljgen otrok.

MILOVAN DIMITROV

POUČNO SREČANJE VZGOJNOVARSTVENIH DELAVCEV

Aktiv pedagoških delavcev v vzgojnovarstvenih zavodih že dalj časa uspešno deluje. Pred dnevi je za vse svoje člane, se pravi za vse vzgojiteljice iz vzgojnovarstvenih zavodov v naši občini organiziral enodnevno ekskurzijo po Dolenjski. Ob tej priložnosti so si udeleženci ogledali več spominskih krajev Muljane, Žužemberk, Bazo 20 in v Dolenjskih toplicah poslušali zanimivo predavanje na temo »Marksistična misel v predšolski vzgoji«.

ZAHVALA

Pripadnikom JLA, gasilcem GD Golo in Škrilje, vsem vaščanom Zapotoka in ostalim, ki so nam priskočili na pomoč pri gašenju požara na gospodarskem posloplju, se iskreno zahvaljujemo. Posebej velja zahvala tovarišu Malešiču za nesebično pomoč.

USENIKOV

LETOS 10,8 ODSTOTKA VEČ ZA SPLOŠNO PORABO

Pred minulo sejo vseh zborov občine Vič-Rudnik smo se o osnutku občinskega proračuna pogovarjali z Jankom Šolmajerjem, načelnikom oddelka za gospodarstvo naše občine. Pri tem nas je posebno zanimal osnutek posebnih računov ter program gradenj in rekonstrukcij lokalnih cest v tekočem letu.

Kakšen proračun predvideva vaša občina za leto 1977?

»Skupni prihodi občinskega proračuna — splošne porabe — za letos so 107.537.000 din. S tem se je proračun v skladu z usmeritvami družbenega razvoja povečal za 10,8 odstotka. V proračunu je zajeta tudi komunalna dejavnost, ker trenutno še niso ustanovljene Komunalne interesne skupnosti. Dalje je tu zajeto še socialno varstvo, to so na primer borci NOV in borci za severno mejo ter negospodarske investicije. Dokončno očiščevanje splošne porabe nam prav zato še ni uspelo. Končno so tu še sredstva, s katerimi sofinanciramo dejavnost mesta ter sredstva za dokončno izgradnjo objektov iz samopriskpevka 1.«

V kakšnem finančnem odnosu je naša občina do drugih občin in mesta?

»Naša občina že dosega take dohodke, da v primerjavi s prejšnjimi leti ni več dotirana. Zato dajemo za združevanje sredstev v Ljubljani in za prelivanje med občinami prek 22 milijonov dinarjev.«

Koliko ste iz proračuna namenili KS?

»Za osnovno in funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti smo predvideli 5,77 milijonov din za osnovno dejavnost.«

Verjetno tudi na kmetijstvo niste pozabili, saj je v kmetijstvu ta

občina najmočnejša v Ljubljani?

»Za pospeševanje kmetijstva so zagotovljena sredstva v višini 100 milijonov dinarjev. Zavedamo se, da to ni veliko, vendar nekaj je le.«

Za konec nam opišite še praktični del proračuna, torej tisto, kar krajanje še najbolj zanima. Tu mislimo na ceste in podobno.

»Res je, da krajanje še najbolj zanimajo programi gradenj in rekonstrukcij lokalnih cest. Za vse to je pripravljen finančni načrt posebnega računa za ceste in posebnega računa prispevka za uporabo mestnega zemljišča v višini 10,7 milijonov din. Predvsem bomo nadaljevali dela na že začelih objektih in objektih, ki zaradi nezadostnih sredstev še niso bili niti v začetni fazi. To so ceste Rašica—Rob, Želimlje—Pijava gorica, Cesta na Brdo in cesta v Mateni, ki bo povezovala Vrhniko in Škofljico. Za cesto Rašica—Rob pri Velikih Laščah so dali občani svoj prispevek z lesom in udarniškim delom. Tu je še Cesta na Rudnik, oziroma podaljšek ceste v Mestni log, torej povezava Viča z Rudnikom. Za začetek je tu predviden most čez Mali graben.

Naštetimo še nekaj novogradenj. Riharjevo ulico bomo razširili, uredili pločnik in s tem prispevali k urejanju prve etape podaljška Titove ceste v Gorupovo ulico. Iz viška posojila bomo skupaj z občino Šiška uredili Večno pot. V prvi etapi bo naša občina uredila vozišče do Živalskega vrta. Na vrsti sta tudi cesta v Podsmreki in Pokljukarjeva ulica. Gradnja vseh teh objektov je torej predvidena z občinskim programom za tekoče leto.«

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

MERCATOR JE ODSLEJ SOZD

Mercator je organiziran po novem. Sedaj je to SOZD, ki vključuje 18 delovnih organizacij. Deset delovnih organizacij od teh je enovitih, osem delovnih organizacij pa ima skupaj 32 TOZD. Pri reorganizaciji Mercatorja v SOZD pa ni šlo le za organizacijske premike in spremembe v smislu zakona o združenem delu, temveč se je Mercatorju pridružilo še nekaj novih delovnih organizacij. Nekatere od teh so se vključile v obstoječe delovne organizacije Mercatorja, nekatere v njegove TOZD, nekatere pa so obdržale status delovne organizacije v okviru SOZD Mercator.

Za ta dva postopka so se odločili v Mercatorju iz več vzrokov. Pri prejšnji organiziranosti Mercatorja (še pred mesecem dni) je imel Mercator na Tržaški cesti v Ljubljani na primer tri trgovine, ki so pa sodile pod tri različne TOZD. To je jasno nesmisel. Iz vsake od TOZD, kamor so sodile te tri trgovine, so morali delegirati delegata v občinski sindikat, mladino itn. skratka vse je teklo po treh linijah. To pa je bilo neracionalno. Zato so sedaj to preuredili v tem smislu, da so vso Ljubljano razdelili v tri področja in tako tudi v tri TOZD. Na viškem področju je TOZD Dolomiti.

pa je, da bo v bodočnosti prišlo tam verjetno do ene delovne organizacije s središčem v Ptuj, ostale pa bodo TOZD.

Katere so nove delovne organizacije v SOZD Mercator? Devet jih je in sicer: Agrokombinat Krško, Kmetijski kombinat Sevnica, Slovenija sadje, Gostinsko

podjetje Idrija, Contal, Sadje zelenjava, Zarja Ormož, Preskrba Krško in STP Hrastnik. Kot TOZD pa so se v delovno organizacijo Hoteli in gostinstvo vključili trije: hotel Ilirija Ljubljana, Gostinsko podjetje Jelka Hrastnik in Gostinsko podjetje Sremič Krško.

Po branžnem principu pa so

poslej organizirali tri delovne organizacije: Gostinstvo, Velepreskrba in Kmetijstvo. Te delovne organizacije, ki segajo teritorialno na vsa področja Slovenije, pomenijo tudi kohezivno združevalno moč SOZD Mercator. Emba pa je pri novi organizaciji postala enovita delovna organizacija. SOZD Mercator tako sedaj šteje 7500 zaposlenih. Kljub tej množici in številnim novim delovnim organizacijam, ki so se pridružile, pa je še vedno investicijska sposobnost premajhna v primerjavi s potrebami. Razen dveh izjem tudi novi člani Mercatorja niso prinesli v »zakon« kaj dosti »dote«, nekateri celo le nekaj starih milijonov.

Mercator pa načrtuje kljub nizki akumulativnosti, ki jo ima trgovina v letošnjem letu, za 250 milijonov investicij. To je veliko, a premalo glede na želje in potrebe.

Mercator pa se dogovarja naprej o združenju v SOZD še s part-

nerji iz Notranjske in Primorske. Kot prvi pa so tudi začeli izvajati povezavo z industrijo. V Mercatorju ne izključujejo možnosti, da bi se nekatere delovne organizacije iz SOZD poslovno združevale z drugimi delovnimi organizacijami izven naše SOZD, npr. Agrokombinat Krško, kar zadeva mleko z Ljubljanskimi mlekarnami.

Na jugoslovanskem področju pa se Mercator povezuje s tremi industrijami: industrijo konditorskih izdelkov, mesno-predelovalno industrijo in živilsko industrijo. Tako zasledujejo v Mercatorju smernice zakona o združenem delu.

V Mercatorju pa so sedaj v okviru SOZD ustanovili tudi interno banko, v katero so vsi vložili pol amortizacije in pol ostanka dohodka, tako so se vsaj sedaj dogovorili za letos, saj bodo stopnjo določali vsako leto sproti.

MILOVAN DIMITRIČ

Sedanja organiziranost Mercatorja je speljana iz prejšnje organiziranosti delovne organizacije in novo priključenih delovnih organizacij. V glavnem sta uporabljena dva principa: teritorialni (to predvsem pri novo priključenih) in branžni.

Na Štajerskem, kjer so se sedaj priključile nove delovne organizacije, so tudi uporabili teritorialni princip zaradi zahtev lokalnih faktorjev. Na Štajerskem niso hoteli, da bi njihove delovne organizacije postale TOZD, temveč so zahtevali status delovne organizacije. Jasno

MINEVA DESET LET, ODKAR JE BIL USTANOVLJEN ONIKS

Ljubica Puc

Anuška Žgajnar

Janislav Nagode

Angelca Spasić

IZ NIČ DO MILIJONOV

ONIKS, nenavadno ime, članek bi pričakoval delovno organizacijo, ki kupčuje s kamninami in spomeniki ali pa poldragimi in dragimi kamni, ne pa obrtno nabavno prodajno zadrugo obrtnikov (ONPZ). Komaj kdo ve zanj, čeprav je bilo 23. maja letošnje točno 10 let, odkar so jo na ista novnem zboru ustanovili samostojni obrtniki. Petnajst jih je bilo, ki so jo ustanovili in to iz različnih strok. Štiri leta po ustanovitvi pa se je preimenovala v Oniks.

Začetki so bili težki, ubožni, da ne rečemo beraški. Danes pa je ONIKS s svojimi 31,5 milijona obrto produkta že kar lepa firma. Pred desetimi leti je bilo namreč bruto prometa vsega 19 tisočakov. Dohodek res tudi sedaj ni velik, saj je le 1,86 milijona, ostanek dohodka pa 540 tisočakov, vendar je to napredek s prejšnje beraške palice.

Sam razvoj Oniksa pa je ozko povezan z imenom LJUBICA PUC, ki je danes direktorica. Ko je prišla v ONPZ, ni bilo ničesar, s tem smo dobili na reverz in smo leta kasneje. Zavese, pisalni stroj itn. vse to pa je bilo moja zasebna last. S tem smo začeli. V začetku sem delala nekaj časa brez osebnega dohodka, saj zanj ni bilo denarja. Treba se je bilo odrekati celi vrsti stvari. Tega smo vajeni še danes in skrajno varčujemo. V začetku je bilo resnično vse prej kot rožnato. Ker nismo imeli denarja za reprovmaterial, smo v začetku opravljali le usluge. Potem smo se pa razvijali, do danes. Letos pričakujemo, in mislim, da upravičeno, okoli 50

milijonov bruto prometa. Oniks prodaja oziroma posreduje material svojim članom, obrtnikom, zagotavlja jim dela in prodaja njihove izdelke, prevzema pa tudi v imenu svojih članov kompletna opremljanja stavb.

ANUŠKA ŽGAJNAR, dolgoletna predsednica delovne skupnosti devetih ljudi, ki sestavljajo kolektiv ONIKSA: »V Stubiških Toplicah smo tako sedaj opremili kegljišče od začetka do konca — vse je naše delo, delo naših kooperantov. Na licitaciji smo uspeli, saj smo bili daleč najcenejši celo v primerjavi z domačimi podjetji iz tamkajšnjega okoliša. Kegljšče smo zgradili, ga opremili itd. Opremilimo tudi že kompletno prizidek osnovne šole Škofljica, prizidek šole Bičevje opremljamo, uredili smo celotno ozvočenje za objekt vojaške akademije itn. Naših uspehov je kar precej.«

In s čim vse se ukvarja ta zadruga, ki ima 180 članov — obrtnikov vseh strok. Oniks skrbi za gradbince, kovinarje, izdelovalce plastike, kozmetike in še bi lahko naštevali. Če Oniks organizira delo in dobavi material, dobi za to sedem odstotkov, sicer pa manj. Člane zadruge imajo po celi Jugoslaviji, veliko jih je celo iz Srbije.

»Tam nimajo še tako organiziranega obrtništva, saj smo Slovenci z zakonom prednjačili pred ostalimi,« pravi direktorica. Od prvotnih članov ustanoviteljev zadruge pa ni nihče več član. Nekateri so opustili obrt, drugi pa so šli v hudi časih tja, kjer so bili pogoji boljši in ugodnejši.

V Sloveniji je več teh zadrug, 18 jih je. V Oniksu pa pravijo, da med njimi ni konkurence, saj je obrtnikov 25.000 in jih sploh ne uspejo pokriti. Zadruga bi lahko bilo še desetkrat toliko.

Oniks pa ves čas svojega obstoja v bistvu dobro gospodari. Niti en dan niso imeli blokiranega računa niti v najhujših krizah, ko so ječala velika podjetja.

Oniks veliko sodeluje z vojnimi poštami, Iskro, Kliničnim centrom in Lesnino.

Kako je samoupravno organiziran Oniks?

JANISLAV NAGODE, predsednik sindikalne organizacije: »Najvišji organ je zadržni svet, v katerem je tričetr članov naših obrtnikov, četrt pa je članov kolektiva. Potem imamo pa še delovno skupnost oziroma zbor delovne skupnosti. Svojo posebno vlogo pa ima tudi sindikat, ki je edina družbenopolitična organizacija v Oniksu. Za mladino smo vsi že prestari, osnovne organizacije ZK pa ni. Sindikat dela predvsem pri organiziranju letovanj (kupili so prikolico na morju), dedku Mrazu in 8. marcu. Trudimo se, da bi ustanovili OZK, vendar nas je premalo zaposlenih. Morda bi lahko ustanovili aktiv, ko bomo večji.«

Onikovci želijo zrasti. O tem se bodo pogovarjali tudi na svečani seji združnega sveta ob 10-letnici. V industrijski coni bi radi dobili prostor in potem bi si sami zgradili svoje prostore. Vsaj osem pisarn in skladišče, kjer bi hranili material, ki je iskan in ga večkrat zmanjka, pa bi ga lahko imeli na zalogi. Sedaj so brez cementa, potem se to ne bi zgodilo.

lo. Če bi imeli nove prostore, bi zaposlili še nekaj ljudi.

V Oniksu bi radi sklenili aranžma z občinsko skupščino, da bi oni izvajali dela na VVZ in šolah, ki jih gradijo v občini Vič-Rudnik.

Kako se ta mali kolektiv vključuje v različne solidarnostne akcije? V tem oziru pa je velik. Predsednica zbora delovne skupnosti ANGELCA SPASIĆ: »Za Posočje smo prispevali tridnevni zaslužek. Za ceste smo posodili vsi, vsak po svojih zmoglostih. Za krajevno skupnost smo dali dogovorjena sredstva, vendar sploh ne vemo, če obstoja.«

Kako, da ne veste, to je KS Kolezija, kjer ste.

»Bo že res, vendar ni videti, da bi kaj preveč iskali stik z delovnimi organizacijami na svojem področju. Od KS ne poznamo nikogar in še nikoli ni prišel nihče blizu niti vprašat karkoli ali se zanimat za nas. Mi bi želeli sodelovati, vendar očitno to tovariši v KS ne želijo, saj bi se sicer že kdaj oglasili. Resnično škoda, da nimamo stika s krajevno skupnostjo, na področju katere smo. Pa nismo mi zaprti, saj z občino odlično sodelujemo in zato želimo tudi kot firma ostati v občini Vič-Rudnik,« pravi Angelca Spasić.

»Že pet let se vključujemo v različne humanitarne akcije. Tako smo prispevali za onkološki inštitut, za aparat za odkrivanje raka na dojki, za Klinični center v materialu itn. Skratka, skušamo pomagati po svojih močeh,« pravi direktorica Ljubica Puc. Tekst in slike: MILOVAN DIMITRIČ

IZ ŽIVLJENJA IN DELA KRAJEVNE KONFERENCE SZDL MALČI BELIČ

VEČJA SKRB ORGANIZIRANOSTI

Potem ko je zabeležila viden napredek v povezovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v kraju in okrepila svoj frontni pristop k skupnim nalogam, krajevna konferenca SZDL Malči Belič letos s še večjo gotovostjo izvaja svoj letošnji akcijski plan. O tem, kakor tudi o načrtovanih ukrepih za izboljšavo organizacijske strukture SZDL in njenih uspehih ter težavah, nam je predsednik IO KK SZDL Nikola Maričić povedal naslednje:

»Program IO KK SZDL za tekoče leto v skladu s principi frontnega delovanja obsega vrsto akcij, ki jih bomo skušali izvesti v sodelovanju z drugimi krajevnimi organizacijami. Ena takšnih akcij je v prvi vrsti izboljšava organizacijske strukture SZDL in povečanje njenega vpliva na druge organizacije v KS, kajti želeli bi, da bi prav vse organizacije v kraju občutile enotnost in učinkovitost SZDL. Pri tem bo treba seveda čim več pozornosti posvečati aktivnejši kadrovski politiki, kar je pomembno zlasti zdaj v predvolilnem obdobju. V zvezi z volitvami naj povem to, da ima KS Malči Belič od skupno okrog 7.000 občanov, približno 6.000 volilnih upravičencev, ki bodo ob smotni razporeditvi volišč volili kar na desetih mestih. Na ta način bodo volišča močno razbremenjena, kar bo nedvomno ugodno vplivalo tako na potek, kakor tudi na samo udeležbo na volitvah. Številno oziroma mesto volišč, odreja posebna volilna komisija, ki deluje v sklopu SZDL.«

Sicer pa soodvisno s tem ugotavljamo, da število naših občanov izredno naglo narašča. To botruje tudi vse večjim težavam pri organizaciji javnih razprav, kajti zlepa ne moremo dobiti vseh občanov na eno skupno razpravo. Prav zato v bodoče načrtujemo več javnih razprav, na katerih bomo obravnavali ista vprašanja.«

Poleg tega se je Nikola Maričić nadalje dotaknil še drugih pomembnih nalog, ki čakajo SZDL v letošnjem letu. Med drugim razvoja usmerjenega izobraževanja v KS, pri čemer SZDL zlasti aktivno sodeluje pri možnem uvajanju celodnevne šole, organizacije SLO in družbene samozasčite ter akcij za varstvo in zaščito okolja. Posebno pri slednjih so zabeležili hvalevredne rezultate, saj so preko KS uspešno organizirali odvoz večje količine odpadnega materiala v za to določene zbirne centre.

»Ne veliko manj pomembno pa je nenazadnje tudi delo naše socialno-zdravstvene komisije, poravnalnega sveta, zbora stanovalcev in še nekaterih drugih akcijskih enot, ki uspešno delujejo v SZDL,« je ob koncu dejal Nikola Maričić. »In kar prav tako ne gre prezreti: tudi informiranost članov in vseh občanov je zadovoljliva, za kar gre predvsem zasloga glasilu OK SZDL »Naši komuni«. Slednje je namreč — tako kot tesno sodelovanje z vsemi krajevnimi dejavniki — konec koncev prav tako potrebno, kajti le tako bomo lahko uspešno in neovirano opravljali naloge, ki so še pred nami.«

B. VRHOVEC

Nikola Maričić

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST ŽELIMLJE

POZABLJENE IN ODREZANE ŽELIMLJE NAPREDUJEJO

Želimlje, čim zaslišim to ime, se mi zazdi, kot da je to nekaj daljnega, nekaj odmaknjena, nekaj tam čisto na koncu. Morda je tega krivo ime, ki se začneja z zadnjo črko naše abecede, morda spomin na tisto razbito, ozko cesto, ki je bila pred stoletjem glavna prometna žila do Kočevja, še prej pa sploh pomembna prometna vez do morja. Po njej so tovorili sol, po njej so se pomikali mimo Želimelj proti turjaškemu gradu, skratka Želimlje so tedaj utripale s polno močjo. Imele so bodočnost, danes pa so mrtev rokav, cesta, ki za tujca ne pelje nikamor. Do Želimelj nihče ne pride, prej se obrne na travniku in pelje nazaj. Na cesti ne moreš obrniti, je preozka. Če pa že kdo pride do vasi, do table, se razočaran obrne, saj vidi le nekaj hiš, začetek vasi, ki se razteza malce razkropljeno kar tri kilometre ob cesti.

Nova cesta do Kočevja je ta nekdanji turjaški fevd povsem odrezala od sveta. Pretežno kmetijsko področje brez dohodkov, ki se nabirajo ob prometni poti, ni moglo več preživljati vseh prebivalcev in začeli so se odseljevati s trebuhom za kruhom; največ v Ameriko. Ostali so životalili. Čas se je takrat ustavil, razvoj pa tudi. Šele čas po vojni je prinesel novosti, prinesel nekaj utripa, nekaj življenja. Med NOB je bila vas vključena aktivno v OF in za našo stvar je dalo življenja 46 prebivalcev te vasi. Želimlje so bile porušene, požgane, poškodovane, prebivalce je po vojni čakala obnova, obnova porušenih domov, toda s čim? Še bogatejši predeli niso imeli nič. Pa so zmogli.

Obnavljali smo...

Sekretarka KK SZDL CILKA CENTA se spominja: »Obnavljali smo. Težko je šlo, a je le šlo. Leta 1954 smo v vas napeljali elektriko. Želeli smo dobiti si tudi kako gospodarsko organizacijo, da naši ljudje ne bi več hodili po svetu za kruhom, pa nam ni uspelo. Izseljevanje se je nadaljevalo. Tudi ceste, po kateri bi se lahko od doma vozili v službo v Ljubljano ali kam drugam, ni bilo primerne.

Tako tisti, ki je enkrat pomolil glavo preko želimeljskega plotu, ni prišel nikdar več nazaj. Morda kdaj na obisk,« se spominja učiteljica Cilka Centa.

Trinajst let je moralo miniti, da so za elektriko dobili Želimeljčani vodovod. Osrednji vodovod in še nekaj manjših po zaselkih so zgradili leta 1967. Številni manjši vodovodi pa jim povzročajo težave, saj je njih vzdrževanje izredno drago.

Potem je šel razvoj hitreje. Član sveta KS in delegat IVAN GIOVANI: »Postavili smo garažo in dobili avtobus, redno linijo, ki nam je odprla okno v svet. Ni bilo treba več pešočiti nekaj kilometrov do prve avtobusne postaje. Leta 1968 pa smo dobili telefon, ki smo ga napeljali v veliki meri udarniško. Potem pa se je začela bitka za novo, širšo cesto. Ta prizadevanja pa tečejo še danes. Upamo, da bomo do leta 1985 dobili asfalt. Mi verjamemo v to in delamo na tem.«

Kje so pravzaprav te Želimlje, da so tako odmaknjene? Deset in pol kvadratnega kilometra velika KS je na skrajnem jugovzhodnem delu Barja. Tam sta zaselka Želimlje in Klada. Vseh zaselkov pa je v KS devet. Razdrobljeni so in tako se tistih 346 prebivalcev kar porazgubi. Tudi videti ni veliko ljudi. Predvsem starejši živijo tukaj, takšni nad 40 let. Razmerje stari: mladi je dva proti ena. Zaposlenih je sto, ostalo pa so gospodinje. Zaposleni doma obdelujejo še zemljo, ki so jo podedovali, vendar jih zemlja ne more

preživljati in jim je to bolj postranski zaslužek. Kmetje so le še štirje, vendar je kljub temu značaj naselja kmečki. Veliko pa je gozdov.

Šola — središče vsega

Središče vsega je pravzaprav v Želimljah šola, ki jo je ustanovil še Franc Saleški Finžgar. Po vojni je bilo v njej še 100 otrok, danes pa jih je le še 24 v dveh kombiniranih oddelkih; takih prvi in drugi razred skupaj, tretji in četrti skupaj. Želimlje so 20 km od Ljubljane, od Name ali Maximarketa, kot hočete.

Število prebivalcev nenehno upada. Pred vojno jih je bilo krepko nad tisoč, prej pa še več. Vendar kraji izumirajo, ker ljudje beže, novih pa ni. Nekaj gradbenih parcel je sedaj, pa tudi nekaj interesentov je, vendar zazidalno še ni vse urejeno, kot je treba.

V Želimljah so že imeli prostor za gradnjo, pa je bil preveč od rok in se ni nihče odločil, da bi tam zidal. Zato so Želimljčani zaprosili za nov protor za gradnjo, kjer bi v času srednjeročnega programa lahko zraslo okoli 40 gradenj. Vendar je zaenkrat vse ostalo pri prošnji. Preden bo mogoče začeti graditi, pa bo treba urediti še vrsto stvari kot je elektrika, vodovod, kanalizacija in še potem bo mogoče graditi. Na sedanje komunalne instalacije je skoraj nemogoče priključiti karkoli še.

Tajnik KS TONE ŽUNIČ: »Ko so napeljevali elektriko, ni bilo sodobnih električnih strojev. Tedaj je bila v vsaki hiši žarnica in vtikač za likalnik, kaj drugega pa ne. Danes je zato zaradi množice električnih aparatov napeljava preobremenjena.

»Elektrika je resnično problem, saj onemogoča razvoj kmetijstva, saj ni mogoče uporabljati sodobne mehanizacije. Visokonaletnostno omrežje je prešibko,« meni predsednik KS STANE ŠKERJANC in nadaljuje: »Poseben problem pa je salezijanski zavod, ki je tukaj. Oni porabijo več elektrike kot cela vas skupaj z vsemi zaselki. Sploh nam še danes ni jasno, kdo jim je dal dovoljenje, da so si tu zgradili stavbo. Krajevne skupnosti ni tedaj nihče vprašal za soglasje in to ni prav. Sedaj oni obremenjujejo našo revno krajevno skupnost s svojimi potrebami, ki so mnogo večje kot naše. Cesto več uporabljajo kot mi, elektriko tudi itn., mi pa vse to financiramo iz svojega žepa. Cesto namreč popravljamo s samopriskom.«

Samopriskpek za cesto

Leta 1973 so prebivalci Želimelj odločili za dva odstotka samopriskpeka za pet let. S tem denarjem so sklenili popravljati cesto. Zbrali so 340 tisočakov. »Pogovarjamo se o podaljšanju samopriskpeka. Drugega izhoda tudi ne bo, saj je bila vrednost del ocenjena leta 1972 na 12 milijonov, mi pa smo doslej vložili milijon in 340 tisočakov. Vrednost del je res večja, saj so ljudje dali zemljo zastonj in to kar precej, okoli dva hektarja,« pravi delegat FRANCI APOVNIK.

Ozko cesto razširiti, to je največja in najbolj goreča želja Želimeljčanov. V prihodnjem letu računajo na nadaljnja zemeljska dela in končno razširitev vsega odseka. Sedaj so namreč že razširili del ceste, del pa je še ostal tako ozek, da se dva avtomobila ne moreta srečati. Ko pelje avtobus, pa je cesta sploh enosmerna in sicer v tisto smer, kamor pelje avtobus. To določa tudi prometni znak.

Prebivalci računajo na vlaganja interesnih skupnosti in občinskega sklada za ceste, pa na svoje roke in menijo, da bo leta 1985 do Želimelj asfalt.

Franci Apovnik: »Pri nas smo tudi posodili za ceste. Morda pa bi lahko kaj dobili iz presežka. Se bo kdo spomnil na nas?«

Želimeljčani skušajo napredovati. Poskusi so šibki, saj jih je malo in so revni, vendar uspehi so. Osnovna šola ima novo igrišče, tudi otroško igrišče je novo. 20 otrok pa se potika okoli sosedov, ker varstva ni. V bodoče bo treba poskrbeti zanj in računajo, da bodo leta 1980 začeli graditi vrtec. To bo takrat že nuja.

Bo v naslednjih letih postal v Želimljah delavski predel? Prve poteze v tej smeri so že očitne. Če bodo uspeli, da bo avtobus vozil še enkrat zvečer v Želimlje, potem se jih bo vozilo še več na delo in potem bo vse manj kmetov.

»Kmetom tu slabo kaže. Le eden ima sodobno urejeno kmetijo. Kredite bi potrebovali, vendar ne take kot so sedaj. Sedaj so posojila na prekratek rok in prehude so obresti. Kmetje tega ne zmorejo in zato posojil ne jemljejo,« pravi Stane Škerjanc.

Gozdovi so sicer površinsko veliki, vendar niso bogati. Družbeni so v lasti GG Škofljica. Gozdovi pa tu ne pokrivajo potreb prebivalstva, saj je njihov donos premajhen.

Kakšne želje imajo še v Želimljah?

Cesta, družbeni dom in še kaj...

Predsednik KK SZDL JANEZ KRAMAR: »Za cesto smo že povedali, potem je na »top lestvici želja« družbeni dom. Sedaj se vsi gnetemo v gasilskem domu in šoli. Za sestanke ni prostora, za predstave in igre tudi ne, sploh so prostorske težave. KS nima svojih prostorov, niti izbice in arhiv selimo kot mačka mlade. Ob tem se marsikaj izgubi, pa če upoštevamo, da so nekateri dokumenti KS strogo tajni in zaupni...

Gasilci nam pomagajo, vendar večno tako ne bo šlo. Že večkrat smo načrtovali nov dom. Pogovarjamo se, potem ugotovimo, da denarja ni in razgovor se konča. Tako je že leta.«

Tri transformatorske postaje bi rabili v Želimljah, saj so ob gradnji računali, da bodo morali oskrbovati le svoje vasi, ne pa še raznih vsiljenih priseljencev. Transformatorji bi veljali 1,52 milijona, tega denarja pa seveda nimajo. Pozicija je tako v matu.

Pri cesti v Želimlje pa se domačinom v brk smeji Škofeljčani. Nekaj kilometrov ceste je namreč na področju njihove KS, Škofeljčanom pa je popolnoma vseeno, kakšna je ta cesta, saj je oni niti najmanj ne rabijo. Pelje v Želimlje in je na koncu KS Škofljica, torej zanje brez vrednosti. Zato tudi ne sodelujejo pri delih na razširitvi.

Osnovne organizacije ZK v Želimljah ni. Nekaj članov ZK je, vendar so vključeni v delovne organizacije. Njihov odhod od tam na teren pa bi ogrozil obstoj OZK v delovni organizaciji. Brez dvoma pa bi lahko ustanovili aktiv ZK in to bi bilo nujno potrebno. O tem menda v Želimljah že razmišljajo.

Priseljeni krajani premalo aktivni

Organizacija SZDL deluje dobro in je nosilec vseh akcij, pa tudi veliko delajo. Žal pa se v delo sploh ne vključujejo nekateri priseljenci, ki so si zgradili hiše v Želimljah, vendar ne želijo imeti opravka s krajem, temveč hodijo sem le spat. Krajani jih vabijo na sestanke, vendar se ne odzivajo.

Pa mladina? FRANCKA JAKIČ, predsednica aktiva ZSMS: »Pet let že delamo po svojih močeh. Za delovne akcije je mladino težko pridobiti, ker moramo delati doma. Smo pa aktivni na kulturnem področju in naših 35 mladih se tam kar udeležuje. Vsako leto pripravi KUD eno igro in z njo nastopimo večkrat, pa tudi gostujemo. Prirejamo še proslave, recitale, družabnega življenja pa ne organiziramo.«

ZORKA JURHAR, tajnik za SLO: »Prostor je hud problem, saj pozimi prezebamo na sestankih v domu. Radi bi nov dom, vendar nimamo denarja. Tare pa nas tudi potok Želimeljsčica, ki je hudourniškega značaja in povzroča poplave. Regulacija teče od izliva navzgor in to počasi. Potok pa nanosi letno 15000 kubikov proda.«

Ivan Giovanni: »Gasilski dom je star, iz leta 1939 je. Prenovili smo ga in kupili kombi ter motorno črpalko. Imamo 35 aktivnih članov in pionirsko desetino. Med 70 tekmujočimi društvi so naši pionirji bili deveti in to je uspeh!«

Razmišljajo, da bi rešili problem prostora z garažo avtobusa, ki bo v bodoče stal na prostem, ker je KS sklenila povečati sedanjo najemnino (80 din mesečno) pa povečanja v željeni višini SAP ni pripravljen plačati.

Vodja zbora delegatov JOŽE JAKIČ je opozoril še na problem nevarnosti, ki preti otrokom višjih razredov osnovne šole, ko gredo v šolo in morajo ali peš skozi sneg in dež in so vsi mokri ali pa že dve uri prej v šolo. To bi bilo mogoče rešiti s krožno linijo preko turjaških rid mimo turjaškega gradu, vendar bi bilo potem treba tam razširiti cesto.

Tekst in fotografija:

MILOVAN DIMITRIČ

AKCIJE RDEČEGA KRIŽA

ODRAZ HUMANOSTI IN VZAJEMNE POMOČI

Razpet na vse širši splet humanitarnih dejavnosti, ki vključujejo tako prostovoljno krvodajalstvo, nego bolnikov na domu in organizacijo tečajev prve medicinske pomoči, kakor tudi boj proti TBC, razne zbiralne akcije in higienizacijo okolja ter naselij, odbor rdečega križa občine Ljubljana-Vič-Rudnik letošnje leto nedvomno doživlja eno najbolj razgibanih obdobij svojega delovanja. A še več kot to: Če se le bežno ozremo na razvojno pot RK, ki ima svoje začetke v ozki, čisto samaritanski organizaciji vojaškega tipa, ki jo je osnoval francoski Švicar Henry Dunant (1863), vidimo v današnjem RK resnično vsestransko humanitarno organizacijo, ki vse masovneje, predvsem pa učinkoviteje pokriva zdravstvene ter druge potrebe delovnega ljudstva.

V tem smislu nam je orisal delo in razvoj občinskega odbora RK Ljubljana-Vič-Rudnik tudi njegov predsednik prof. Alojzij Bertoncelj. Pri OO RK aktivno deluje že več kot tri desetletja, za svoje zasluge in dolgoletno požrtvovalno delo v tej organizaciji pa je bil med drugim odlikovan z zlatim in srebrnim znakom RK Jugoslavije. »Profil organiziranosti RK tvorijo predvsem tri osnovne skupine«, je prof. Bertoncelj predstavil temeljno strukturo RK. »Prvo sestavljajo mladi člani RK v osnovnih šolah (cca 8.000), drugo mladina RK v gimnazijah in srednjih strokovnih šolah (cca 3.000) in tretjo odrasli člani RK (cca 16.000). Celotna organizacija RK tako skupno šteje približno 27.000 članov, ali 41 % celotnega prebivalstva naše občine. Za kar najbolj učinkovito, predvsem pa koordinirano delo z drugimi organizacijami, skrbi petčlanski nadzorni odbor, ki deluje v okviru občinske delegacije RK. To je — tako kot tudi siceršnja medsebojna povezanost z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v KS — edino jamstvo za uspešno delo, kajti boljše ko je sodelovanje v bazi, boljši so uspehi.

Krvodajalstvo — pomembna akcija

Sicer pa med najpomembnejše akcije RK prav gotovo sodi prostovoljno krvodajalstvo. Letni plan krvodajalcev v naši občini zajema skupno 2200 krvodajalcev, ki pa ga vsako leto presežemo za cca 10 — 12 odstotkov. Letošnji plan je že zdaj realiziran 75 %, imamo pa še nekaj odvzemnih dni, tako da bo po vsej verjetnosti tudi letos presežen. Pri tem bi rad posebno pohvalil tov. Silvo Baus — prizadevno delavko RK, ki je zaslužna za uspešno izvedbo velikega števila tovrstnih akcij.

Z ozirom na to, da prostovoljno krvodajalstvo pri nas poteka že vrsto let (drugo leto praznujemo 25-letnico), pa je ta oblika naše dejavnosti v delovnih organizacijah že tako dobro vpeljana, da nimamo več posebnih težav pri nabiranju darovalcev krvi. Pri tem so se zadnji čas zlasti odlikovale delovne organizacije kot so Hoja, Inštitut Jožef Stefan in obrat ISKRE na Tržaški cesti.

Ne dosti manj pomembne so tudi akcije zbiranja odrabljenih oblačil. Takšno akcijo smo pripravili letos že desetič, praviloma pa poteka vedno zadnji četrtek v mesecu maju. Lani smo tako nabrali nič manj kot 15 ton rabljenega, a še vedno uporabnega tekstila. Po strogem sortiranju en del deponiramo v centralno mestno skladišče (za nujne primere v primeru elementarnih nezdog ipd.), del pa oddamo manj razvitim občinam na podeželju. Pri takšnih akcijah, ki so sicer mišljene na vsega dve uri, med drugim sodeluje zelo veliko avtoprevozniki in tovornjaki iz delovnih organizacij in pa seveda veliko število mladine ter odraslih aktivistov RK.

Podobna, a še obsežnejša akcija RK, je tudi zbiranje odvečnega papirja. Te mestne in primestne organizacije RK organizirajo štirikrat letno in sicer po natanko določenem razporedu. Pri takšnih akcijah

dosegamo vidne uspehe zlasti v količinskem oziru, pa seveda tako, da zbrani papir vrnemo industriji kot sekundarno surovino in s tem nekaj zaslužimo. Lansko leto smo tako na primer nabrali blizu 350 ton rabljenega papirja.

Nadvse pomembna oblika zdravstveno-prosvetne dejavnosti RK je prav gotovo tudi organiziran tečajev PMP po osnovnih in srednjih šolah ter tekmovanje v znanju. Pri slednjih tesno sodelujemo s civilno zaščito v KS, oziroma z občinskim štabom civilne zaščite. Na letošnje tekmovanje v znanju, ki je bilo 14. maja v Domu gradbenikov v Gerbičevi ulici in ki je potekalo v znamenju letošnjih jubilejev predsednika Tita ter jubileja KPS, se je prijavilo skupno kar 52 ekip: od tega 19 ekip mladih iz OŠ, 6 mladinskih ekip in 27 ekip civilne zaščite. Od najmlajših tekmovalcev so bile najboljše ekipe iz OŠ Brezovica, Trnovo in Polhov Gradec, ki so si z enakim številom točk podelile prvo mesto. Od mladinskih ekip je dosegla najboljši uspeh ekipa Doma mladine v trgovini in gostinstvu, od civilne zaščite pa ekipa KS Ig. Slednja bo odšla 11. junija letos na republiško tekmovanje v Celje.

Težave s finančnimi sredstvi

Pri svojem humanem delu pa se občinska organizacija RK dobri volji in delavnosti navkljub neogibno sooča tudi s težavami. Gre predvsem za težave s pomanjkanjem finančnih sredstev, ki pa jih ob hvalevredni uvidenosti in pomoči odgovornih dejavnikov na občinski skupščini skoraj vedno uspešno premosti. To pa je konec koncev tudi neobhodno, kajti le tako, z dovoljnimi finančnimi sredstvi in ob permanentnem koordiniranem sodelovanju z drugimi organizacijami, bo lahko delo RK potekalo neovirano in z želenimi rezultati.

BRANKO VRHOVEC

URESNIČUJEMO PROGRAME SAMOPRISPEVKA I IN II

KMALU OTVORITEV ZADNJIH DVEH OBJEKTOV V OBČINI

Program gradenj šol in VVZ prvega samoprispevka se uspešno bliža koncu. Do danes je bilo dano v uporabo 34 šol in vrtcev, osem šol in vrtcev je v gradnji, večina teh objektov bo dana v uporabo do konca leta, nadaljnjih osem objektov, ki so v pripravi, pa bo predvidoma izgotovljenih in danih v uporabo do konca leta 1978, ko bo tudi izpolnjen program gradenj šol in vrtcev iz prvega samoprispevka.

Od desetih šol in vrtcev v naši občini je bilo zgrajenih in danih v uporabo že osem objektov, na preostalih dveh pa pravkar končujejo gradbena dela. Vrtcev v Murglah bo lahko predvidoma sprejel prve otroke v varstvo avgusta, vtem ko bo osnovna šola Vrhovci pripravljena še kakšen mesec dni, vtem ko bo osnovna šola Vrhovci pripravljena še kakšen mesec dni. S tema dvema se tudi zaključuje gradnja osnovnih šol in VVZ iz prvega samoprispevka v naši občini. Od vseh petih ljubljanskih občin najbolj nerazvita naša občina je namreč najbolj akutno kazala pomanjkanje tovrstnih objektov, zato so pač načrtovalci uskladili terminske roke izgradnje posameznih objektov po izkazanih potrebah. Tako smo prvi dobili načrtovane objekte.

Z izgradnjo teh desetih objektov še zdaleč ne bodo odpravljeni vsi problemi otroškega varstva in osnovnega šolstva, zato smo se občani Ljubljane 21. novembra 1976 ponovno odločili za samoprispevek, s katerim je program razširjen še na reševanje problematike domov za starejše občane in problemov zdravstva.

S samoprispevkom, ki pomeni neznatno odrekanje (1 % oziroma 1,5 %) mnogo prispevamo k našemu družbenemu standardu. Pravzaprav samoprispevek sploh ni odrekanje, saj vse te objekte, ki jih zgradimo z

našim skupnim denarjem, gradimo za sebe — za nas, poleg te materialne plati, ki se kaže v zgrajenih objektih, pa z zavestnim samoupravnim odločanjem gradimo tudi sami sebe, saj takšne akcije, ko sami odločamo o pomembnih vprašanjih našega družbenega standarda, pomenijo pravo šolo samoupravljanja.

Priprave na izgradnjo VVZ Vnanje Gorice in OŠ Krim Rudnik

Komaj pet mesecev je minilo od pričetka leta (takrat smo občani Ljubljane pričeli prispevati v sklad samoprispevka II), lahko že ugotovimo, da sta skupščina in izvršni odbor skupnosti za izvedbo programa izgradnje objektov družbenega standarda na območju ljubljanskih občin že marsikaj storila pri uresničevanju programa gradnje drugega samoprispevka. Predvsem naj opozorim na to, da prav sedaj končujejo gradnjo dveh domov za starejše občane za Bežigradom in v Šiški. Pričeli pa so z gradnjo osnovne šole Črnuče in izgradnjo druge faze osnovne šole Koseze, ki poteka vzporedno z izgradnjo prve faze. Predvidoma bo gradnja v Kosezah končana konec oktobra letos.

Kakšno pa je stanje v naši občini? Da nimamo več »dolgov« iz programa prvega samoprispevka, bržkone vsi vemo, pričelo pa se je tudi s pripravo dokumentacije za izgradnjo prvih dveh objektov, to sta VVZ Vnanje Gorice in osnovna šola Krim-Rudnik. Za prvi objekt je programske osnove že

potrdil Izvršni odbor. Ko bo LUZ izdelal predlokacijsko dokumentacijo, bo že možno naročiti izdelavo projektne dokumentacije. Ob ugodni ponudbi se bo investitor odločil za Marlesov tipski objekt. Izdelava dokumentacije za drugi objekt pa malce bolj kasni.

Poleg teh vprašanj so delegati Izvršnega odbora skupščine skupnosti za izvedbo programa izgradnje objektov družbenega standarda na območju ljubljanskih občin na seji 19. maja obravnavali še nekatera načelna vprašanja, kot je primer z zaklonišči, katerih gradnja je po trditvah gradbenih strokovnjakov zelo draga, so pa v tem času, ki ga sedaj živimo popolnoma neuporabna, primerna le za skladišča.

Zlasti v šolah in otroških vrtcih naj bi ti prostori po besedah delegatov rabili tudi za druge namene, kot so kabineti za razne krožke, rekreacijo ipd. Če bi namreč hoteli uporabljati zaklonišča tudi za druge namene, bi le-ta morala imeti okna, ki bi se v primeru vojne nevarnosti lahko tako zaprla, da bi zaklonišče lahko služilo svojemu namenu. Vprašanje je, če bo uprava za ljudsko obrambo dovolila gradnjo takšnih zaklonišč.

Drugo vprašanje se nanaša na spreminjanje programskih osnov posameznih objektov. Na programske osnove so upravičeni dajati pripombe tudi samoupravni organi delovnih skupnosti zainteresiranih zdravstvenih delavcev, če gre za zdravstvene objekte, oziroma zainteresiranih pedagoških delavcev, če gre za šole, vendar dodatni predlogi ne smejo presežati investicijske vrednosti, oziroma je predlagatelj sprememb dolžan zagotoviti dodatna sredstva.

F. PREŠEREN

Usklajenost med etažnimi lastniki in najemniki — Na VI.seji skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti je delegatska skupščina sprejela naslednji ključ delitve stanarin: amortizacija 15,2 %, tekoče vzdrževanje 20,00 %, invest. vzdrževanje hiše 10,5 %, intervencijska sredstva 7 %, invest. vzdrževanje 33,4 % delo Staninvesta 10 %, prispevek za zaklonišča 2 %, zavarovalnina 1,7 %, civilna zaščita 0,6 %. Iz navedenega ključa izhaja, da zbor stanovalcev hiše s svojim izvršnim organom direktno gospodari in je odredbodajalec za tekoče vzdrževanje 20 % in investicijsko vzdrževanje 10 %.

Poleg teh sredstev iz naslova stanarin družbenih stanovanj bi moral HS odnosno zbor stanovalcev hiše dobiti ekvivalentni delež tudi od etažnih lastnikov. Zaradi vrste nerešenih vprašanj v Ljubljani na področju relacij z etažnimi lastniki pa v mnogih primerih pride do sporov z njimi, ki svojega soglasja iz upravičenega ali neupravičenega razloga ne dajo in s tem zavirajo izvajanje programov. Do takih nesoglasij ne bi prihajalo če bi se etažni lastniki vključevali že v zborih stanovalcev hiše pri sprejemanju programov, kjer bi že v oblikovanju predlogov morali etažni lastniki uveljaviti svoje obveznosti in pravice.

»DOGOVORI« LJUBLJANA-CENTER

UVELJAVITI DOHODKOVNE ODNOSE — Občinska konferenca ZK je razpravljala o združenem delu in dohodkovnih odnosih. Ugotovili so ter zlasti opozorili, da je do poteka roka za normativno ureditev dohodkovnih odnosov v organizacijah združenega dela sicer še precej mesecev, da pa je v dosedanem obdobju uveljavljanja zakona o združenem delu na tem področju še dosti pomanjkljivosti. Zlasti ni bilo opaziti kdo ve kako velike aktivnosti...

»JAVNA TRIBUNA« Ljubljana-Šiška

ZAVZETO O KULTURI — Občinska konferenca ZKS Moste-Polje je razpravljala o kulturni problematiki v občini. Dogovorili so se, da se bodo zavzemali za takšno pojmovanje kulture, ki jo obravnava kot

celovit proces družbenega in človekovega razvoja in ki jo vzpodbuja ter opfemenuje človekove ustvarjalne možnosti na vseh področjih življenja in dela. Zavzemali se bodo za tako dejavnost na tem področju, ki notranje motivira in angažira delovnega človeka v sleherni temeljni organizaciji združenega dela ter v krajevni skupnosti...

»NAŠA SKUPNOST« Ljubljana Moste-Polje

STANOVANJE IN BARAKE — Na skupni seji predsedstva občinske konference SZDL in družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, na kateri so razpravljali o stanovanjski problematiki, so delegati ugotovili, da se barakarska naselja za Bežigradom ne širijo več, kar je prav gotovo rezultat prizadevanj in odločnih stališč občinskih dejavnikov. Občino pesti le pomanjkanje finančnih sredstev, da bi dokončno odpravili ta naselja, ki se ne morejo pohvaliti s čistočo in higieno, tako da preti nevarnost epidemij širšemu območju Ljubljane. Nevarnost je tolikanj večja, ker so barake v ožjih vodnih rezervatih, iz katerih črpa mestni vodovod vodo za vse mesto. Delegati so se zavzeli, da denar, ki je zbran v te namene na ravni mesta (okoli 50 milijonov) razdelijo občinam, ki imajo že narejene programe za odpravo takih naselij; druge naj bi prišle na vrsto pozneje, in sicer takrat, ko bodo imele izdelane programe.

»ZBOR OBČANOV« Ljubljana-Bežigrad

170 NOVIH ČLANOV — V občini je že več kot 4000 članov ZK. Pred praznikom Osobodilne fronte je občinski komite pripravil sprejem za 170 novih članov iz številnih bežigradskih osnovnih organizacij ZK. »Pritegnimo vse mlade delavce, dijake in študente in dogovorite se ter prevzemite skrb za ohranitev in urejanje zgodovinskih obeležij, spomenikov zgodovinskemu boju Komunistične partije in socialistične revolucije«, je bilo med drugim močno poudarjeno na tem sprejemu.

»ZBOR OBČANOV«, Ljubljana-Bežigrad

iz ljubljanskih občinskih glasil

DOSEČI MORAMO MNOŽIČNOST — V svojih vrstah se bo morala sleherna osnovna organizacija mladine boriti proti vsem oblikam formalizma pri delu, saj bo mladinska organizacija mobilizirala in aktivirala svoje članstvo le takrat, ko bo reševala vsakodnevne pa tudi dolgoročne interese svojega članstva. »To so le nekatere naloge, ki so jih zastavili mladi ljudje v občini. Posebej pa so opredelili naloge mladine na področju vzgoje in izobraževanja ter sodelovanju pri vseh oblikah delovanja krajevne skupnosti.

»DOGOVORI« LJUBLJANA-CENTER

SAMI SE IMAMO LEPŠE — V občini Ljubljana-Šiška je kar 2000 članov društva upokojencev, ki deluje že 27 let. Društvo ima svoj dom in tudi stanovanje, v katero se je 1973 vselilo tudi 40 družin, ki jih je med 140 prosilci izbrala posebna komisija. Toda, dasiravno so krajanji prišli iz zelo težkih stanovanjskih razmer, tega vsi ne znajo ceniti. Zavaljo tega ima društvo zaradi nenehnih preprirov dokaj težav z njimi. Kljub življenju je zelo razvito, saj se člani zavedajo, da je vir živahnosti le v nenehnem in praktičnem spremljanju vseh dogajanj. Tako ostajajo upokojenci kljub sedmim in več »križem« še vedno mladostni.

»JAVNA TRIBUNA« Ljubljana-Šiška

XVI. SREČANJU GLEDALIŠKIH SKUPIN NA ROB

Kdo bi znal šesteti vse ure in poti, ki so vodile v zadnjih mesecih iz samotnih domačij, skozi gozd, čez rebri, naravnost z dela, proč od družine v črn namrgoden pogled zavite; ko sta mama, predvsem pa ata, sin, hči ali brat odhajali v večernih urah z doma — s skupno željo IGRATI. Kdo bi znal izračunati vse tiste kilometre in ure — računovodja pri ZKO je beležil samo tiste, ki jih je opravil režiser, pa še ne vse — ki so jih preživele učiteljice pa spet učiteljice, računovodja, trgovski pomočniki, ključavničarja, delavci na žagi, prodajalke, uradnice, dijaki, študentje, gospodinje, zdravnica, profesorica, inženirka, sodnica, učitelj, učenci, učenke (posebej še tisti s Šentjošta, pa oni iz Polhovega Gradca, katerih imena sem si vsakega posebej zapomnila), mizarji, zidarja, skladiščnik, tesarji, aranžer, mehaniki, gasilec, telefonist, trafikant itd., da bi sneli obleko vsakdana in si nadedli veličastne prašne cunje IGRALCA, da bi stali za odrom kot suflerji, da bi prižigali luč na odru, da bi dvignili zaveso, da bi pomagali pri sceni, da bi ob pravem času pritisnili na tipko magnetofona. Ne bi bilo mogoče naštetih vseh imen, saj jih je samo v občini Vič-Rudnik okrog 200. Štirinajst predstav se je vključilo v revijo (ki je trajala od 19. marca do 23. aprila), plakat, ki je vabil k obisku, je bil objavljen v predzadnji številki Naše Komune — »Sreča na kredite Marcela Francka v posodobljeni in skrajšani različici Milana Malnerja, je sicer zamudila (za en dan) XVI. srečanje, pa napolnila dvorano in razveselila gledalce v Domu Svobode v Podpeči, ki so se poleg dobre režije, zanimive, realistične scene in veselega poduka igre začudili nad prisrčnim talentom posameznih izvajalcev, ki so presenetili z obvladovanjem prostora, govorno tehniko, zanesljivim nastopom, pa tudi tremo.

TREMO: tem motorjem vsakega dobro opravljenega dela na odru. Tremo — strahom, da se bo besedilo, ki se je po tednih skrbnega usedenja v spomin nenadoma razgubilo, da bodo ostali samo jecljajoči zlogi, ki bodo izražali zadrego, tremo — to narobe obrnjeno željo, da bi bil uspeh velik, da bi bila predstava dobra, da bi se o njej slišalo tudi izven meja domačega kraja, domače krajevne skupnosti, izven občine — kar pa je več ali manj uspelo samo Horjulcem.

Tako ostaja v domačih mejah šestnajst gledaliških skupin. Ne tečejo kot maratonski častnega kroga, čeprav je na primer o »Butalcih« iz Iške vasi pisalo dnevno časopisje. Butalcih, ki so skupaj z režiserko Vesno Arhar najprej razstavili prelep domač kozolec, ta simbol našega domačinstva, naše domače estetike, veselja, prejemnosti in truda vsakdana — ga razstavili in po kosih spet skrbno zložili na majcnem odru. Pa je oder postal vseslovenska vas, v ozadju si slutil griče, predvsem pa sosednje vasi, kjer živijo tako zopni sosedje, z drugim naglasom in drugimi navadami »Tepanjci, pač,« »P'gni ga«. Ta lajtmotiv privošljivosti in ogroženosti po nečem, kar je drugačno od tega, kar poznamo, je režiserka Arharjeva v izvrstni priredbi, pravzaprav spletu Miličinskega povesti pokojnega Mitje Mejaka, posebej poudarila. S svojo gledališko skupino pa je dosegla tisto, kar naj bi bilo prizadevanje vsake mlade skupine — ne-

verjetno sproščenost, naravnost osupljivo gotovost v podajanju besedila in izjemno organiziranost postavitve s skrajno izkoriščenostjo skromnega prostora.

Ostajajo v prihodnost obrnjena možnost, z upanjem na še večje uspehe skupaj z vsemi ostalimi. Skupaj z zagnano, prisrčno, nadvse zanesljivo skupino iz Želimelj, kjer režiserki Centova in Jurharjeva nikoli igralcev ne čakata zaman, kjer kljub oddaljenim krajem in službi v Ljubljani prihajajo na vaje vestno in je »Matura« Fodora Laszla zato poseben obet, kjer se kot malokje čuti kolektivno delo, prijateljski odnosi, želja po izpopolnjevanju in dograjevanju začetege. In kdo bi mogel zamolčati skupino iz Žažarja, ki načrtno, zagnano iz leta v leto izgrajuje svoj stil. Letos si je izbrala izvrstno komedijo Valentina Katajeva »Dan oddiha«. Ali bi pretiravala, če bi rekla, da so to sijajno napisano komedijo s troedinstvo kraja, časa in prostora, s trpkim posmehom na privilegije, birokratizem in pomanjkanje časa z odredujočo poanto o ljubezni — zaigrali **PROFESIONALNO**. Ali se nam v profesionalnih gledaliških pogosto dogaja, da nam tečejo solze od smeha, splet kolobocij in zamenjav pa se vrtniči brez predaha, brez zatika? Žažarčani so to dosegli. Pa še nekaj je: neverjetno so nadarjeni za igranje. O »Stezi do polnočja« Saše Vuge je izčrpno pisal Ljubljanski dnevnik, poleg »Operacije« Mire Pucove sta to predstavi s tematiko NOB in predstavili sta jo na lepem nivoju. Ocenjevalka Eta Durjava je o »Operaciji« napisala: »Scena je bila funkcionalno in lepo zasnovana... zelo dobri so bili svetlobni elektri. Skupina je pod skrbnim vodstvom tovariša Novellija in njegovega asistenta vložila v svoje delo veliko truda...«

Dejstvo, da je KUD Dobrova pridobila pesnika in igralca Toneta Kunterja za svojega mentorja, je programske politiko tega kraja povsem preumetilo. Žal, letos niso mogli v gledališke vrste pridobiti več ljudi, sicer bi bilo smotno razmišljati o alternacijah, se pravi dvojnih zasedbah, kadar je v gledališkem tekstu le premalo število nastopajočih. Tone Kunter, ki ima veliko izkušenj tudi na amaterskem področju, saj je na Štajerskem vodil svojo skupino, bo na Dobrovi tako lahko vzgojil novo generacijo, ki se bo naselila v preurejeni dvorani. Seveda pa bi veljalo pomisliti tudi na veterane, na tiste gledališnike, ki so znali zaživeti na odru že pred dvajsetimi leti. Za to je poskrbela KUD LAVRICA, ki je pripravila za gledališnike posebno poslastico, retrospektivo dvajsetih let, z originalnimi igralci. To velja posnemati. Saj smo nekateri o Anzengruberju že veliko slišali, kako se je pa to zares igralo, pa smo si do obiska Lavrice kar težko predstavljali. Ni več prostora, da bi se pomudili še pri kom. Vsi, prav vsi, brez izjeme ostajajo obet za prihodnost. Jim bodo k temu pomagali mentorji: **VESNA ARHAR, TONE KUNTER, ROMAN NOVELLI, FRANCI KONČAN, ANTON MALAVAŠIČ, BOJAN MARTINC, CENTA CILKA ali MIRO PELJHAN, MARKO IN IVANKA KAVČIČ, JULE ŠKRABA, ZORKA JURHAR, BRANE AŽMAN, CVETKA BOFULIN, TONČKA MELIK, MARIJA SMUK, EMA BLAŽIČ?** Bodo seminarji, ki jih prireja Mestna zveza kulturnih organizacij in republiški odbor ZGSS uspeli prebiti tisti zid, ki jih zapira, ali bo dolgoročnejša izbira repertoarja, tisto, kar ni uspelo profesionalnim gledališčem, zagotovila, da se bo gledališka dejavnost občine Vič Rudnik profesionalizirala do stopnje, ko bo lahko resnično predstavljala kulturne dosežke, brez zadrege, da bi si nepoklicani tujci na predstavi od obupa in dolgega časa sezuli čevlje — kajti priznati je treba, domači gledalci so zmeraj zadovoljni. Ali pa je že to, kar naše skupine počnejo, tisto pravo in je važna POT in ne CILJ. Pot, na kateri je veliko srečnih obrazov, pot na kateri so tudi Narobe stvari v mestu Petpedi pomembna stvar, saj so povezale mladino za skupne stvari in nekateri so ušli narobe stvarim in se vključili v organizirano delo s čutom za kolektivno odgovornost. Prav gotovo je treba dati priznanje tovarišici Smukovi za vzgojno delo, saj bo marsikateri mali igralec z rasel v velikega, izkušenejšega igralca. Vsem režiserjem, ki jim ni žal časa za seminarje, ki negujejo mladinsko igro, mladinsko in otroško gledališče — je treba dati priznanje, pa čeprav se doslej še niso vključili v Našo besedo. Pohvala naj velja Ivanki Kavčič iz Šentjošta in vsem tistim znanim in neznanim tovarišicam po šolah, ki se zavedajo, da je sproščen nastop in kultivirana beseda navsezadnje eden od otipljivih rezultatov vzgojne metode »igrajmo se gledališče«, če pustimo vnevar sporočilno o, miselno, kulturno vzgojno in estetsko vlogo gledališča.

Pohvalo zaslužijo vsi tisti čudovito potrpežljivi mentorji, ki jim je dež zmočil čevlje in hlače do kolen, pa so drgetaje v mrzli dvorani zaman čakali svoje teatrsko moštvo. Igralci pa tisti dan niso bili razpoloženi in jih na vajo sploh ni bilo. Ljubiteljsko gledališče je namreč vendarle specifično: zahteva veliko dobre volje, poslušna in ljubezni. Ostra in huda beseda povzroča slabo voljo, nesamozavest in je sploh neumestna — navsezadnje igralec — amater za svoje delo ni nič plačan in gre lahko tudi kar domov.

In zahvala velja tudi vsem društvom in gledališkim komisijam, če je bila ona tista, ki je spet spodbujala skupine, da so se odločale za domačo dramatik: Miha Klinarja, Leopolda Suhadolčana, Miro Pucovo, Sašo Vugo, Jožeta Javorška, Žarka Petana, Milčinskega — Mejaka, Jurčič — Inkreta in Dragutina Dobričanina.

J. TAUFER

POUČNO PRIČEVANJE

Kolona mladih ljudi, učencev zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, se je 7. maja letos, ob lepem sončnem vremenu, spustila v dolino Gradašice. Ob njej je med vojno deloval Dolomitski odred, poveljeval je Glavni štab slovenske partizanske vojske, Centralni komite KPS in Izvršni odbor OF pa sta sprejemala razne sklepe in dajala politične direktive. Predstavniki OF so sprejemali tudi znano Dolomitsko izjavo. Spomini na takratne čase so še živi v glavah ljudi, ki so na terenu in v edinih odreda odigrali važno vlogo v zgodovini narodnoosvobodilnega boja, tedaj, ko se je prav na tem terenu, ob nemško-italijanski zaminirani žični meji, v neposredni bližini Ljubljane, ob glavnih komunikacijah Ljubljana — Trst in ob obilici belogardističnih postojank, preizkušala moč partizanske vojske v krvavih spopadih z okupatorjem in njegovimi pomagači.

Prav ob 35-letnici velikega boja 28 borcev 2. čete Dolomitskega bataljona na Ključu in velike zmage Narodne zaščite v Žerovnikovem grabnu pod Hruševcem, so se odpravili na pot, da izvedo nekatere podrobnosti o tem boju in obiščejo nekatere spomenike iz naše bližnje revolucionarne preteklosti.

Na cesti v Žerovnikovem grabnu, zgrajeni ob spominski plošči, ki opozarja mimoidoče na veliko zmago Narodne zaščite, so pionirji poslušali enega izmed preživelih borcev Viktorja Zadnikarja, kako so zaščitniki napadli dolgo italijansko motorizirano kolono, ki se je vračala po neuspešni akciji na Ključu v Ljubljano. V obeh borbah so imeli Italijani (njihovi viri) 118 izgub, od tega 36 mrtvih. To je bila največja zmaga dolomitskih borcev na pragu Ljubljane, ki je imela tedaj v vojašnicah najmanj dvajsetisoč vojaštva in policije.

V Gavgarjevi hiši pod Osredkom je bil bunker, ki je dajal zatočišče skupini osrednjega partizanskega vodstva. V marčevi ofenzivi 1943 so belogardisti pregledali vso hišo, a vhoda v bunker niso našli. Vedeli so, da so tam pogosto vodili partizani in da tam nekaj mora biti. Z udarci po betonu v kuhinji so ugotovili, da je pod njo prostor. S krampom in z jeklenim drogrom jim je uspelo prebiti kakšnih 20 cm. Spustili so se v precej velik prostor, kjer so se pred nekaj urami prebivali partizanski funkcionarji. Uspeli so zaple niti le nekaj literature in nekaj kosov obleke. Seveda z »akcijo« niso bili zadovoljni. Besni so se znašli nad domačimi in jih odpeljali v internacijo. Gospodinja se je vrnila živa in tako je najlaže posredovala dogodke v zvezi z odkritjem bunkerja.

Pot kolone se je nadaljevala proti Hruševemu. Ob glavni cesti je Kelnačeva (Riharjeva) hiša, kjer je bil med vojno pod kozolcem velik bunker. V njem je med vojno delalo kakšnih osem čevljarjev za potrebe borcev Dolomitskega odreda. Bil je le dvajset metrov od glavne ceste, vendar zelo spretno skrit. Med ofenzivo v mesecu marcu 1943 so odkrili tudi ta bunker, ker je bil izdan. V bunkerju so dobili nekaj čevljarjev — borcev, ki so jih odpeljali v zapore in internacijo. Kelnačev Meri so grobo ustražovali in pretepali ter jo odpeljali v internacijo. Nad njo so se znašli še posebno zato, ker je bil njen brat Frane (Radovan) komandant Dolomitskega odreda. Več o dejavnosti Kelnačeve hiše in o pomenu bunkerja je povedala Meri sama, ki se je po vojni srečno vrnila domov.

Čez most, mimo bivšega partizanskega mlina (Preteklev mlin), je pionirski odred zavil po strmini na Hruševu pred Galčevo (Koširjevo) hišo. Tu jih je že čakala Galčeva mama, Petrovčeva Mici in še nekaj domačih. Krog mladih se je sklenil ob pričevalcih in prisluhnil njihovim besedam. Galčeva mama je povedala, kakšno gorje so povzročili belogardisti, zlasti še potem, ko se je moral umakniti Dolomitski odred. Vse druge domače so pozaprl in odgnali v internacijo, njej pa so »prizanesli«, ker je imela šest majhnih otrok. Stalno so jo ustražovali, saj so vedeli, da je bila pri njih osrednja ciklostilna in grafična tehnika glavne poveljstva, da so bili v hiši noč in dan partizani. Tudi Petrovčeva Mici je povedala, kako so ji ubili moža, njo pa so, čeprav je imela majhnega otroka, odpeljali v internacijo. O delu Hruševega med NOB ju je dopolnjeval še Viktor Zadnikar, ki je spremljal mlade ves čas pohoda.

Ob grobnici-pod cerkvijo so učenci pripravili kulturni program in se poklonili padlim borcem.

Tako se je iztekal v prisrčnem srečanju z dobrimi partizanskimi ljudmi, mladi pa so odhajali obogateni z novimi spoznanji iz naše krvave, pa vendar zmagoslavne preteklosti.

Zavod za slepo in slabovidno mladino na ta način nadaljuje bogato tradicijo obiskov partizanskih krajev in pomnikov in tako z živimi pričami dopolnjuje zgodovino NOB in seznanja mladi rod z rastjo in dosežki naše socialistične domovine.

TONE KEBE

VZORNA SKRB ZA DIVJAD

Neredko, zlasti v odročnejših krajih se dogaja, da se človek in žival tako navežeta med seboj, da praktično ne moreta več drug brez drugega. Toda najsi se sliši še tako nenavadno, to bržkone velja za gospodinjico in kmetovalko Franciško Žakelj iz Grde doline pri Samotorici (nad Horjulom) in njenega ljubkega smjačka Mikija. Le-tega so jih namreč lani še vsega neobgljenega prinesli z bližnjega Vrzdencja, potem pa se je ob njeni skrbni negi po slabem letu dni tako udomačil, da ga ni bilo več moč spraviti od hiše. Miki ji je bil — tako kot drugi, srnjaček Piki, za katerega je prav tako skrbela Franciška — vse do nedavna nenehno za petami, potem pa ga je toplo spomladansko sonce zvabilo v zelene gozdove. Vendar pa še zdaj skoraj vsak dan zvesto prihaja k svoji dobrotnici in ji z dobrikanjem izkazuje svojo veliko ljubezen. Navsedanje mu je bila dobrotljiva Franciška Žakelj prava krušna mati.

Tekst in Foto: B. Vrhovc

OBISKALI SMO LUŽARJEVO MAMO

Za dan žena smo obiskali v Krvavi peči najstarejšo članico krajevne skupnosti Rob Marjeto Lužar, ki je v februarju izpolnila 90 let starosti.

Našli smo jo pri delu. Vezala je butarice »špine«, ki se zdaj v glavnem izdelujejo namesto zobotrebcev, saj je pri tem dohodek večji, čeprav tudi ta prinaša za celodnevno trdo delo le par starih tisočakov, toda nekaj je le boljše kot nič.

Cestitko predsednika KS v imenu skupnosti in ostalih organizacij je sprejela z vedrim razpoloženjem, pritožila se je le, da ne sliši več dobro, še vedno pa je po svoji stari navadi skromna, zgovorna in gostoljubna.

Njena življenjska pot je bila neprestan boj za vsakdanji kruh, polna napora, trpljenja in skrbi.

Poročila se je z 21. letom, mož je bil gozdni delavec pri graščini Ausperg, doma pa se je poleg tega ukvarjal še z čevljarstvom, da bi za lačna otroška usta zaslužil kruh, ki je bil takrat v glavnem črn, in še tega mnogokrat ni bilo. Od desetih otrok so jima trije še majhni umrli, sin Lojze pa je odšel kot 16-letni mladenič v NOV in padel čez leto dni kot borec pri vasi Dvor. Ostali otroci so se razšli, pri njej živi le sin Rude.

Mama Marjeta se spominja, kako je bilo težko priti do denarja, kako ga je morala obračati, pri družinskemu dohodku so morali sodelovati tudi otroci, ki so že v nežni mladosti delali zobotrebce in tako prispevali svoj borni zaslužek. Redili so eno ali dve kravi, prašiča, ki so ga pa največkrat morali prodati, da je bilo za vsakdanje potrebščine, zaman so se veselili »domačega praznika«, ni ga bilo.

Zdaj je že enajst let vdova, po možu dobiva skromno pokojnino s katero je zadovoljna, skrbi pa jo za sina, kako se bo preživel, ko nje ne bo več. Druga njena bolečina je vas Krvava peč, v kateri je čedalje manj prebivalcev, nekdanja lepa vas s šolo, družabnim življenjem in 150 prebivalci, kjer živi danes le 27 vaščanov in še ti verjetno ne bodo ostali, ker si ne morejo urediti družin. Dejstvo je danes se na kmetije dekleta nočejo poročiti, saj tu ni določenega delovnega časa, odmora in konec meseca kuverte z denarjem.

Za časa NOB je vas zaradi svoje ugodne lege pod Mokrcem nudila zavetje in pomoč oboroženim enotam, prvoborcem in aktivistom ter bila zato tudi dvakrat požgana. Koliko trpljenja so užili ljudje po takih krajih, ni mogoče popisati, to ve le tisti, ki je sam to občutil. In po vojni so hiše le z veliko muko obnavljali, nekaterih niso nikoli in koliko je bilo vloženi sredstev in dela za elektrifikacijo vasi, ki pa verjetno kmalu ne bo nikomur služila.

In ko greš od Krvave peči, vidiš velike, lepe njive, ki niso obdelane, nekdanj rodovitno »krvavo polje«, ki žal to ni več, po njem se sprehaja divjačina, ki uničuje še tisto, kar ljudje vsadijo.

To so nevesele misli naše jubilatke, ki je z veseljem spremljala razvoj vasi, zdaj pa z žalostjo opazuje nazadovanje in to so misli vseh vaščanov, kolikor jih še živi tu.

Marjeti Lužarjevi želimo še v naprej zdravja in vedrine.

ANGELA PUH

GLASBENA ŠOLA VIČ

V TEKOČEM ŠOLSLEM LETU

Glasbeno šolo v naši občini je obiskovalo v tem šolskem letu nad 550 učenc in učencev. Na internih in javnih nastopih, radijskih snemanjih, tekmovanju glasbenih šol Slovenije, proslavah in drugih prireditvah so sodelovali z nad 900 točkami sporedov. Na tekmovanju glasbenih šol Slovenije (godala, kitara, pihala, trobila) je dobil drugo nagrado za violino Gregor Voje, učenec 4. r. osn. šole Bičevje, tretjo nagrado pa Matej Pavlič iz 8. r. osn. šole Vič; poleg tega so dobili naši učenci (vseh sodelujočih je bilo 7) še 5 pohval: 4 violinisti in 1 kitarist.

V novo, devetindvajseto šolsko leto bo Glasbena šola evidentirala NOVE UČENCE:

Ljubljana, Emonska 20: dne 22. in 23. junija od 10. do 11. in od 16. do 18. ure,
Dobrova, nova osnovna šola »7. maja«, dne 22. junija ob 15.30.

Velike Lašče, osnovna šola, dne 22. junija ob 10. in 16. uri.

Preizkus posluha in ritmičnega občutka opravijo kandidati takoj, vpisovanje pa bo v začetku septembra. Prednost pri sprejemanju bodo imeli mlajši in naravno talentirani učenci, vendar s pogojem, da so doma, v vrtcu ali v šoli, pridni in vztrajni! Število učencev je zaradi kapacitete in pedagogov šole omejeno. Najnižja starost kandidatov je odvisna od njihovih psihofizičnih pogojev, splošne pa: violina 5, čelo 5, kontrabas 14, klavir 5, kitara 10, blokflavta 5, flavta 10, harmonika 6, trobilna klarinet saksofon in pozavna 12 let; solopetje po mutaciji; v oddelek predšolske glasbene vzgoje se lahko vpišejo otroci stari od 5 do 7 let.

Po končani glasbeni šoli (pouk traja različno za različne instrumente, 6—10 let) je možen vpis na strokovno srednjo glasbeno šolo, ki ima tudi svojo glasbeno gimnazijo in naprej na akademijo za glasbo in v glasbeniški poklic: orkestri, poklicni zbori, gledališča, RTV (glasbeni uredniki, tonski tehniki itd.), glasbene šole itd.; ali pa lahko sodeluje kot glasbenik-ljubitelj v mnogih oblikah aktivnega muziciranja: zborih, amaterskih orkestrih, folklornih ansamblih, gledališčih, zabavno glasbenih skupinah...

Srebrno priznanje osvobodilne fronte slovenskega naroda za leto 1977 je prejela tudi občinska konferenca ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik na pobudo mestne konference SZDL Ljubljana

SPREJEM PIONIRJEV V ZSMS

Pionirji so naravna baza Zveze socialistične mladine in zaradi tega smo letos v okviru občinske konference ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik toliko bolj zavzeto začeli priprave pred sprejemom pionirjev v ZSMS. Letošnji sprejemi so bili toliko bolj svečani ob velikih jubilejih ZKS, ZKJ in tovariša Tita.

Že januarja smo se domenili, da oblike izobraževanja pred sprejemom pionirjev v ZSM, ki smo jih organizirali leta poprej ne ustrezajo več. Pri iskanju novih poti smo ugotovili, da bi bilo najprimerneje, če bi v ta namen izdali poseben bilten. Naše vodilo je bilo, da se morajo pionirji sami izobraževati. V biltenu »Naš korak« smo poskušali zajeti krajšo zgodovino mladinskega gibanja ter nekaj programskih smernic OK ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik.

Bilten smo pripravljali člani sekretariata predsedstva OK ZSMS Vič-Rudnik, zgodovino mladinskega gibanja pa je pripravil tovariš Zdravko Troha. S tako vsebino biltena so se skupaj z mentorji spoprijeli pionirji 7. razredov osnovnih šol na Viču. Delo je teklo po skupinah oziroma po manjših grupah.

Pred sprejemom smo člani sekretariata P OK ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik obiskali pionirje po osnovnih šolah in jim odgovarjali na zastavljena vprašanja v zvezi z vsebino biltena. Spregovorili pa smo tudi o vlogi in liku mladincev. Prav tako smo se udeležili tudi prejemov, letos so bili toliko bolj svečani, na njih smo jim zaželeli čimplodnejšega dela v mladinski organizaciji. Ob tej priliki pa so za svoje požrtvovalno delo v mladinski organizaciji prejeli najboljši mladinci in mladinke priznanja OK ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik.

Tako smo letos sprejeli okoli 900 pionirjev v Zvezo socialistične mladine

Slovenije. Vsi ti novi mladinci in mladinke se bodo jeseni aktivno vključili v delo mladinske organizacije in tako krepili njeno idejno in akcijsko moč.

M. ANŽUR

NA OSNOVNI ŠOLI BIČEVJE

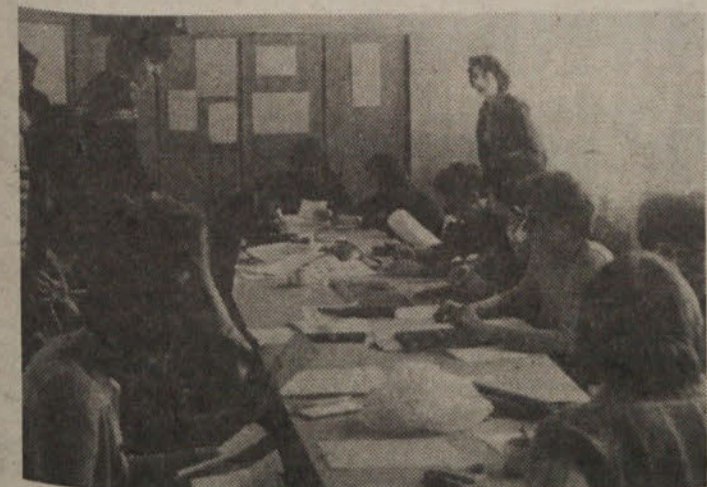
DAN MLADIH SAMOUPRAVLJAVCEV

Ravnateljica Mateja Štemberger nam je opisala delovni dan na šoli, ko ga izpolnjujejo z delovnimi obveznostmi učenci, ki so delovna mesta zasedli lahko šele po izboru, opravljenem na podlagi odločitve komisije, ki je vse prošnje za razpisana delovna mesta tudi obravnavala.

Prav na enajsto obletnico, odkar se je pionirski odred te osnovne šole poimenoval po Francu Leskošku — Luki, prvem komandantu partizanskih odredov Slovenije, to je 19. maja, so mladi šolarji opravljali pomembno dolžnost. Dolžnost pač v tem pomenu, da so za en delovni dan zamenjali svoje tovarišice in tovariše in vsa dela od poučevanja, kuhanja, vodenja šole, krožkov, podaljšanega bivanja do pospravljanja opravljali sami. Na šoli je bil »Dan mladih samoupravljalcev«. Tako so spoznali, da delo njihovih tovarišic in tovarišev ni prav nič rožnato, da so priprave na vsakdanji šolski delovnik zahtevna stvar in da tudi šolo voditi niso mačke solze.

Pa vendar so vsi skupaj bogatejši za številna spoznanja, za prijetne in manj prijetne doživljanje in navsezadnje tudi za zaupanje, ki so jim ga izkazali njihovi sošolci in katerega so s svojim delom tudi opravičili.

Pomočnik ravnatelja Tomaž Čebul je povedal, da vse poteka po začrtanem programu, da je delovna disciplina zelo dobra, ob tem pa je še pripomnil, da bi takšen dan morali uveljaviti na vseh osnovnih šolah.

Pogled v zbornico, zadnje priprave in posvetovanja pred odhodom v razrede. Učenci — učitelji kot tudi njihovi sošolci — učenci so bili s poukom zadovoljni.

Svoje znanje smo pripravljene pokazati povsod! Kar poglejte, kako je naša »današnja« tovarišica zadovoljna!

Za delo v šolski kuhinji so se prijavili sami fantje. Bilo jim je sicer vroče, a jim je odleglo, ko so jih sošolci pohvalili, saj so jedilnik tistega dne še posebej skrbno pripravili.

VIŠKI ŠOLARJI PONOSNI NA USPEH SOŠOLKE DARJE

Članica kluba Organizacije združenih narodov osnovne šole Vič, na katero so lahko ponosni ne le člani kluba in njeni sošolci, marveč tudi njeni pedagogi, Darja Zorec, učenka osmega razreda osnovne šole Vič je namreč dosegla v tekmovanju, ki ga je organizirala revija Kekec na temo »Tito-revolucija-mir«, lep uspeh v republiškem merilu. Šesto mesto v republiki ni kar tako, če upoštevamo, da je na to temo tekmovala množica osnovnošolcev širom po Sloveniji. Škoda je, da ji je na republiškem tekmovanju zmanjkala tista edina točka, ki bi jo pripeljala na peto mesto v republiki in s tem na sklepno zvezo tekmovanje, ki je bilo konec maja v Kumrovcu.

Ko so člani kluba OZN na viški osnovni šoli izvedeli za razpis tekmo-

vanja, so se brž začeli pripravljati na to tekmovanje, ki sodi v okvir praznovanja petinosemdesetletnice rojstva tovariša Tita in štiridesetletnice njegovega prihoda na čelo KPJ. Vsebinski okvir priprav je petčlanski ekipi, ki so v viški osnovni šoli, dajala posebna izdaja »Kekca«, ki je bila v celoti posvečena življenju in delu tovariša Tita. Za izvzete mlade Vičane, zlasti še za Darjo »Kekec« ni bil edini vir informacij, marveč so si poiskali tudi dodatno literaturo na temo naše revolucije in osrednje osebnosti v njej — tovariša Tita. V pomladanskem delu kluba OZN so osrednjo pozornost posvetili prav temu tekmovanju, saj so vsi člani kluba pomagali Darji, ki se je iz te šole in naše občine edina uvrstila na republiško tekmovanje, pri izboranju

podatkov, saj je njen uspeh pomenil tudi njihov uspeh. Seveda s tem nočemo razvedro tati njenega prizadevanja in zlasti znanja, ki je bilo poglavito.

Glavni namen tega tekmovanja je bil seznanitev mladih iz vse Jugoslavije o težki revolucionarni poti, ki jo je moral v začetku prehoditi tovariš Tito, zato dejstvo, da se Darja ni uvrstila v sklepno tekmovanje, niti ni toliko pomembno. Pomembneje je njeno dokaj obsežno znanje o naši polpretekli zgodovini, kar se kaže tudi pri urah zgodovine, ko že marsikaj ve, česar ur obveznem učnem programu sploh še niso obravnavali.

Naša sobesednica je članica kluba OZN na šoli že od njegove ustanovitve oktobra 1974. O aktivnosti kluba pričata dva dosedanja največja uspeha, ko so zasedli prvo mesto na republiškem tekmovanju poznavanja svetovne organizacije in njenih specializiranih organizacij, drugi uspeh pa je ta, zaradi katerega smo jo obiskali in se pogovarjali o njenih vtisih s tega tekmovanja. Klub ima široko razvejeno dejavnost, ne obravnavajo in pogovarjajo se samo o Organizaciji združenih narodov, marveč tudi o marksistični teoriji, zlasti pa o novejši zgodovini naših narodov in delavskega gibanja nasploh, kar Darjo tudi najbolj zanima.

Darja Zorec

ne pozna druge ocene kot odlično. Takšno skupno oceno bo imela tudi na koncu tega šolskega leta, ko se bo poslovila od osnovnošolskih klopi, ta uspeh pa ji bržčas omogoča tudi odličen start v njenem srednješolskem izobraževanju. Odločila se je že za vpis na gimnazijo Vič, ker pravi, da jo sedaj zanima mnogo področij, ne ve pa še, katero jo najbolj. V tem se ne razlikuje od svojih vrstnikov, saj je bržčas nemogoče zahtevati, da se bo dekleta njenih let bdelo čisto za poklic, ki ga bo opravljal vse življenje.

Zaupala mi je, da se sedaj navdušuje za medicino, vendar bo o tem študiju še temeljito razmislila, saj se ne gre prenehati. Resneje bo morala razmisliti o svojem življenjskem poklicu čez štiri leta, do tedaj pa ima še dovolj časa.

ŠOLARJI SO NAM POSLALI

Objavljamo še nekaj prispevkov naših šolarjev, ki so jih napisali ob letošnjih jubilejih, svojih doživljajih in svojem delu.

TITOVA MLADOST

TITO JE BIL DOMA V KUMROVCU NA HRVATSKEM. KO JE ZAČEL HODITI V ŠOLO, JE MORAL ŽE POMAGATI PRI DELU. PASEL JE ŽIVINO, OKOPAVAL KORUZO IN VRTEL ŽRMLJE. RAD JE IMEL ŽIVALI.
TITA IMAMO VSI RADI. ŽELIMO SI, DA BI NAS OBISKAL. UČENCI 1. A RAZREDA V ZAVODU ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO V LJUBLJANI.

SPREJELI SMO KURIRČKOVO POŠTO

Maja kroži po Sloveniji kurirčkova torba. V njej so pisma, v katerih so izrečene najlepše želje tovarišu Titu za njegov 85. rojstni dan. Torbo nosijo pionirji v spomin na pogumne kurirje med NOB.

V četrtek, 12. maja, so se zbrali pionirji četrtil razredov osnovne šole Trnovo na bregu Ljubljani, skupaj s harmonikaši. Jaz sem kot novinarka opazovala vse, kar se je dogajalo okoli mene. Mimo nas je tiho brzela Ljubljana in se nalahno dotikala bregov. Naše oči so gledale na nasprotni breg, kjer so se pripravljali pionirji osnovne šole Barje za prevoz torbe čez reko. Vstopili so v pisane kanuje, na veslo pa so privezali slovensko zastavo, ki je zaradi vetra plapolala in se v predledkih dotikala vode. Starejši fanti so spretno veslali in vozili pionirje-kurirje proti nam na trnovsko stran, vse bliže in bliže. Izstopili so. Pionirka, ki je v roki držala torbo, se je z našim pionirjem sporazumela z geslom SOČA — SOLIDARNOST. Pionirka nam je zaježala, da bi torbo varno prenesli mimo zased in jo oddali naprej. Pionir ji je obljubil, da bomo varovali torbo in jo izročili pionirjem Zavoda za slepo in slabovidno mladino. Trije pionirji so odnesli torbo. Harmonikaši so raztegnili harmonike in vesela pesem se je širila prek bregov zelene reke.

Naši pionirji so sprejeli kurirčkovo torbo in jo varno prenesli v šolo mimo naslednjih spomenikov, kjer so bile javke: spomenik partizanu Ivanu Habiču na Cesti dveh cesarjev, spominska plošča sedemnajstim padlim veterinarjem na Cesti v Mestni log, spomenik 173 padlim iz Trnovega in Kolezije na Riharjevi cesti, spominska plošča trinajstim padlim iz Krakovega v Kladezni ulici in spominska plošča tridesetim padlim v Partizanu Trnovo.

Popoldne pa smo kurirčkovo torbo na mitingu pred hišo v Mencingerjevi ulici št. 29 oddali pionirjem Zavoda za slepo in slabovidno mladino.

V tej hiši je bila 1. in 2. junija konferenca delegatov KP iz vse Slovenije, kjer so začrtali smernice za organiziranje partizanske vojske in za začetek oborožene vstaje slovenskega naroda.

Irena Izanc,
5. b, članica novinarskega krožka
OŠ Trnovo

OBISKAL NAS JE PISATELJ IVO ZORMAN

Letošnje leto, leto 1977, je polno obletnic iz naše revolucionarne in borbene zgodovine, praznujemo pa tudi 85-letnico našega velikega prijatelja, ljubljene maršala Tita.

Premišljevali smo, kako bi tudi ta duh vključili v svečanost ob podelitvi letošnjih bralnih značk. In že smo našli rešitev! Povabili bomo pisatelja Ivana Zorman, njega, ki je sam bil borec in zna tako živo opisovati prav to obdobje.

Pridno smo se pripravljali na ta dogodek. Brali smo njegova dela, snovali in snovali.

7. aprila smo se zbrali v nabiti dvorani društva Svobode na Brdu. Pod vodstvom naše slavistke smo izvedli kulturni program, ki je bil sestavljen iz dramatisiranih in recitiranih del pisatelja Zorman. Vanj smo vpleli tudi svojo ustvarjalnost, poezijo, ki jo pišemo učenci sami.

Po programu se nam je predstavil pisatelj sam. Pohvalil nas je, da smo pripravili resnično nekaj edinstvenega. Prebral nam je svoje še neobjavljeno delo, ki nam je bilo vsem zelo všeč. Začetna nelagodnost in plahost je kar sama od sebe splahnela, saj je pisatelj zelo prijeten in neprisiljen človek, ki takoj najde stik s sočlovekom. Tako smo kramljali in kramljali ter se smejali njegovi iskričnosti. Spraševali smo ga, kdaj je začel pisati, kje je našel zamisli za zgodbe, ali so junaki zgodbin del resnični in še in še. Vsakomur je z veseljem odgovoril. Nato nam je razdelil bralne značke in nam ob tem čestital. Nam vsem, zlasti mlajšim bralcem, nam bo to doživetje še dolgo ostalo v spominu.

In ne samo mi, tudi starši, ki so prišli na slovesnost, smo notranje zadovoljni odhajali iz dvorane. Staršem ni bilo žal časa, ki so ga preživeli s pisateljem in nami.

GORAZD SUHADOLNIK
osnovna šola Vrhovci

TOVARIŠ CURK NAM JE PRIPOVEDOVAL

Sedel je na stolu in se nam smejal. V rokah mu je tlela cigareta. Moj prvi vtis — prijazen, prav nič strah vzbujajoč — mož rjavih živahnih oči. Nekje v srcu pa me je bilo še vseeno strah in sama nisem vedela, kaj naj storim. Vendar ko nas je zajel preprosti nalezljivi nasmeh, je začetna trema izginila.

»Anton Curk sem,« so bile njegove prve besede, kratke in jedrnate in sama ne vem, kdaj in kako smo se znašli v pogovoru in po nekaj minutah smo se počutili že kot stari znanci. Vprašanja so kar padala, kljub temu, da smo se prej spraševali: »Le kaj naj vprašamo...«

In odgovarjal nam je tako živo in neposredno, da smo pozabili, kje sedimo, kje smo.

Trepotali smo zanj, ko ga je iskal gestapo, trepetali, ko je kljub temu, da je bil preganjan, odšel na gestapo in se tam prijavil pod tujim imenom.

Spogledali smo se in naše oči so govornile: »Pa je res pogumen, tale tovariš!«

Kar oddahnili smo se, ko je tudi on z olajšanjem glasu rekel: »In tako sem se znašel v Ljubljani, na Vrhniki, v Dolomitih... Na Vrhniki sem se povezal z OF in ni minilo dolgo časa, ko sem že imel pod svojim okriljem nekaj borcev.«

Pa so prihajali novi, večno več jih je bilo. Tovariš Curk je imel že močno brigado, ki je vlivala upanje kmetom, Italijanom pa je pomenila strah in trepet.

Ko je tovariš Curk spregovoril o Dolomitih, je bilo čutili v njegovem glasu ljubezen do teh krajev in tudi nam je postalo toplo pri srcu. Kaj naj ne bi! Podlipa, Vrhnika, Koreno, Žazar so nam blizu, toda blizu so tudi njemu, še več, on jih je osvobajal.

»Tovariš Curk, kaj pa potem...« Tovariš Curk, kaj ste storili tokrat... smo se spraševali in tovariš Curk nam je odgovarjal, pripovedoval, pripovedoval. Toda ta ura, ti kazalci, ki so se vse prehitro pomikali, so nam prekrizali račune. Kaj vse bi nam še lahko povedal! Res škoda, pa tako prijetno je bilo.

Vendar so tudi nas čakale šolske klopi, zvonec je neusmiljeno zvonil in morali smo se posloviti. »Res nismo vedeli, da lahko ura tako hitro mine,« smo se smejali, ko smo si stisnili roke. Tovarišu Curku bi radi kaj rekli, se mu zahvalili, toda nismo našli pravih besed. Naše oči so žarele in se mu zahvaljevale za prijetno doživetje. Andreja Končan,
8. a, Literarni krožek
OŠ I. bat. Dol. odreda

MESEC MLADOSTI

S CICIBANI

V maju, tem mesecu mladosti in veselja vseh otrok in mladine, so tudi v vzgojnovarstvenih zavodih pripravili številne akcije in niz programov za najmlajše. V teh programih pa so bili aktivno udeleženi tudi sami. Tako so, na primer, v vzgojnovarstvenem zavodu Vrhovci, mimogrede povedano, zgrajen je bil lani iz sredstev samoprispevka, cicibani risali po asfaltu in zidu, si ogledali lutkovno predstavo Žogica Marogica, poslušali zgodbe iz NOB, obiskali Ulovko, tekmovali v športnih disciplinah in se srečali z otroki iz VVZ Rožna dolina na pikniku, sodelovali na osrednji množični telesnokulturni prireditvi in predstavili svoje izdelke, ki jih s svojimi malimi ročicami oblikujejo skozi vse leto, na manjši razstavi. In tako je bilo v slehernem vrtcu.

MAKOV TEDEN

Vsako leto prireja OO ZSMS Krim-Rudnik v okviru Makovega tedna več različnih prireditev, ki pokažejo aktivnost mladincev v krožkih krajevne skupnosti. Simbol mladincev v KS Krim-Rudnik je mak, prav tako se imenuje njihovo glasilo, zato tudi naziv »Makov teden«. Marljivi mladinci so pripravili svoj teden, ki traja od 14. maja do 21. maja, pester spekter prireditev.

Otvoritev foto razstave foto kluba »Uč« v soboto, 14. maja, je bila uvod v ostale prireditve. Dan za dnem vse do sobote, 21. maja, so se vrstile poleg foto razstave še večer ljubezenske poezije slovenskih avtorjev, v sredo so pripravili predavanje z barvnimi diapozitivi o turnem smučanju. V četrtek je bil na vrsti kviz Tito-partija, v soboto pa bo Makov teden zaključen z mladinskim plesom. Vendar pa to še ni vse. Vmes so se odvijale še športne manifestacije kot so streljanje, košarka, šah in nogomet.

Makov teden naj bi bil pregled vseh kulturnih, športnih in zabavnih dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo mladinci v KS Krim-Rudnik. Posebej je treba omeniti kulturni krožek, ki skoraj vsak mesec prireja literarne večere, na katere so povabljeni tudi avtorji literarnih del. Tako sta se odzvala povabilu pesnik Srečo Zajc in pisatelj Branko Žužek. Seznamila sta nas vsak s svojim svetom poezije, ki se med seboj ločita po subtilnosti izražanja in po vsebini. Kako se ne bi, saj pripadata generacijama, ki se razlikujeta med seboj v letih, izkušnjah in doživetjih. Škoda, da je bilo tako malo poslušalcev. Majhna udeležba na takšnih prireditvah v naši KS je že skoraj kronična. Kljub plakatom, izobešenim na vseh izrazitih mestih, prihajajo na prireditve ponavadi le isti obiskovalci.

Presenetljivo izjemen pa je bil obisk na otvoritvi foto razstave, ki jo je dopolnjeval še recital pesmi z naslovom Upor strojev. Mladinci, ki so posneli fotografije, so se predstavili s branjem pesmi različnih svetovnih avtorjev. Člani foto kluba »Uč« delujejo 2 leti in v tem času so pripravili že več razstav. Pri njihovem delu jim pomaga OŠ Oskar Kovarič, ki jim nudi potreben prostor. Razstavljene fotografije so bile razporejene tako, da je vsak pano predstavljal skupino slik, ki so se tematsko ali motivno skladale. Za mnenje o razstavi sem povprašala tri starejše obiskovalce. O sami razstavi so dejali, da je impresivna. Pripomnili pa so, da bi splošno slab odziv na mladinske prireditve v KS morali popraviti s spremenjenim načinom propagande in informiranja.

Letošnji Makov teden se je tako končal, to pa ne pomeni, da bodo mladinci počivali do naslednjega leta. Kmalu nas bodo vabili na nove kulturne, zabavne in športne prireditve. Upam, da se bomo vabilu odzvali in jim že s svojim obiskom izrazili priznanje za njihovo delo in trud.

LIDIJA PELCAR

RAZSTAVA OB SPREJEMU UČENCEV V ZSMS

Letošnji sprejem učencev v mladinsko organizacijo so v osnovni šoli Horjul proslavili še posebno slovesno. To tem bolj zato, ker je leto sovpadalo z letošnjimi pomembnimi jubileji predsednika Tita in KPS, kakor tudi zavoljo novega šolskega okolja, v katerem je bilo prirejeno.

Poleg učencev OŠ so se sprejema udeležili tudi člani sveta staršev, člani ZB in ISKRE Horjul ter predstavniki občinske konference ZSMS. Prav tako pa so ob tej priložnosti v avli osnovne šole pripravili zanimivo razstavo, ki je s svojimi izbranimi likovnimi izdelki, izdelki tehničnega pouka, čipkarskega krožka in slikovnim materialom o življenju in delu tovariša Tita, hkrati simbolizirala pomen letošnjih jubilejev ter prizadevanja horjulskih učencev pri njihovem učenem delu.

Tekst in foto: B. Vrhovec

OB OBISKU DOMA NA BOKALCAH

V ponedeljek, 9. maja, je Mestna organizacija RK Ljubljane in občinska organizacija RK Vič-Rudnik pripravila kratko kulturno zabavno slovesnost z obdaritvijo za upokojece Doma na Bokalcah.

Vse zbrane iz Doma, vključno s strežnim osebjem, je v uvodnem govoru pozdravila tov. Anica Gašperšič, sekretarka Mestnega komiteja RK. Toplim pozdravnim besedam je sledil kulturni program, ki so ga, predvsem starejši, z neestrnostjo in radovednostjo pričakovali. Učenci osnovne šole Vrhovci in osnovne šole Vič so pripravili pester in zabaven kulturni program, sestavljen iz zborovskih pesmic, skupinskih deklamacij, baletnega nastopa, folklorne skupina pa je zaplesala kola. Po končanem programu obeh osnovnih šol je zbrano poslušalstvo zabavala narodna glasba v izvedbi ansambla Toneta Žagarja. Poskočne melodije so nekatere upokojece tako odobravlile, da so jim z brundanjem ter dajanjem ritma z nogo priklicale v spomin tiste čase, ko narodno zabavne glasbe niso samo poslušali, ampak so se tudi zavrteli v njenem ritmu. Toda očitno so tisti časi samo še prijeten spomin, kajti nihče se ni odzval vabilu na ples.

Po končanem programu so bili vsi upokojevci v Domu obdarovani z nageljni, skromnim darilom ter z značko RK, ki jim je priredil proslavo in obdaritev. Topel stisk roke vsakega obdarovanega predstavnika RK ter iskreni »hvala«, so izrazili njihovo radost in ganjenost ob takšni počastitvi. Žal pa se vsi obdarovanci niso mogli udeležiti proslave, kajti od 360 varovancev v Domu jih je približno polovica težko pokretnih ali čisto nepokretnih.

Mestna konferenca RK in občinska konferenca RK Ljubljana Vič-Rudnik sta se z obiskom Doma na Bokalcah vključili v številne manifestacije ob 85-letnici rojstva tovariša Tita in 40-letnici njegovega prihoda na čelo parije.

L. P.

USPELA DELOVNA AKCIJA

Objavljamo še dva krajša spisa viških učencev o vtisih z delovne akcije, ki je bila uspešno izvedena in s katero so šolarji in njihovi starši ob pomoči učiteljev osnovne šole Vič uredili okolico te nove šole.

Tovarišica ravnateljica je razglasila, da bo v sredo, četrtek in petek delovna akcija. Dečki bodo kopali, deklice pa presajale zemljo.

Tudi jaz sem prišla v petek. Tov. ravnateljica je napisala vse sodelujoče. Prijeli smo za lopate. Vsi smo bili zelo pridni. Jaz sem nekaj časa kopala s krampom, nato pa sta me nadomestila dva močnejša fanta. Bilo je zelo veselo. Kmalu pa smo bili že vsi potni. Prinesli so nam sok. Kopali smo z motikami, lopatami in krampi. Delali smo po pet ur.

Ko smo končali, smo se utrujeni vračali domov. A vendar smo bili veseli, da smo napravili tako koristno delo.

KATKA BENČINA 4. A

Ker smo dobili šolsko okolico neurejeno, se je šolsko vodstvo odločilo za tridnevno akcijo, v kateri bi lahko sodelovali vsi učenci in tudi starši. In res začela se je akcija. Vsak udeleženec akcije je dobil svoje prodje. Nekateri so s krampi kopali jarke, drugi so z lopatami nakladali zemljo na samokolnice. Kopali smo jarke za živo mejo in jame za breze. Preskrbljeno je bilo tudi za pijačo, da smo se lahko odžejali. Tako so minili trije dnevi in akcija je bila končana. Sedaj nas pa še čaka posaditev brez, žive meje in cvetic.

BOJAN BOZELJ, 4. B
OŠ Vič

Neža Maurer

POGOVOR

Ptiček čivka:
Kam? Kam? Kam?
Jaz mu odgovarjam:
— Drugam! Drugam!

Ptiček čivka:
Pa zakaj? Zakaj?
— Ptiček, kakor tebe
vabi mene daljni kraj!

Foto: BRANKO VRHOVEC

»TRIGLAV« V POLHOVEM GRADCU

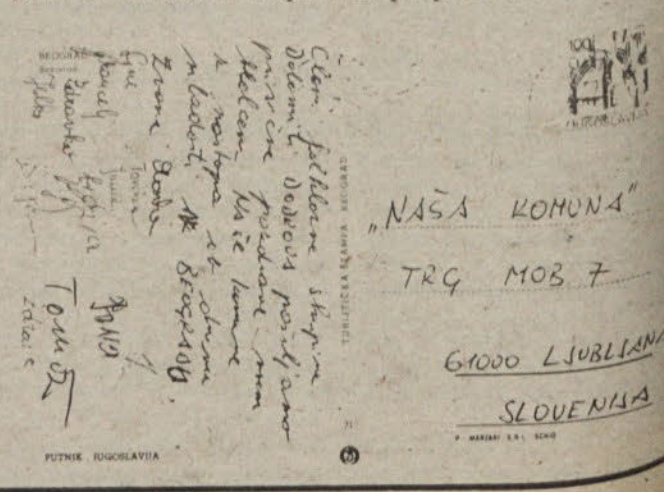
Kolektiv zavarovalnice Triglav se je odločil, da bo letošnje jubileje praznoval sredi Dolomitov. Povezali so se tudi s šolo Dolomitski odred Polhov Gradec, ki naj bi prispevala kulturni program. Učenci in učitelji so bili takoj za sodelovanje. Proslava je bila 5. maja pri Turističnem domu.

Zelo zanimiv govor je imel Zdravko Vidrih, borec iz Dolomitov. V njem je živo orisal pomembnost Polhograjskih Dolomitov med NOB. Delegacija zavarovalnice je položila véneč k spomeniku NOB v Polhovem Gradcu. Učenci so prispevali ostali del kulturnega programa. Kvalitetni program, lepo vreme, izredno naravno okolje in domačnost ob partizanskem golažu — vse to je prispevalo, da so se delavci zavarovalnice Triglav razživel in se dobro počutili.

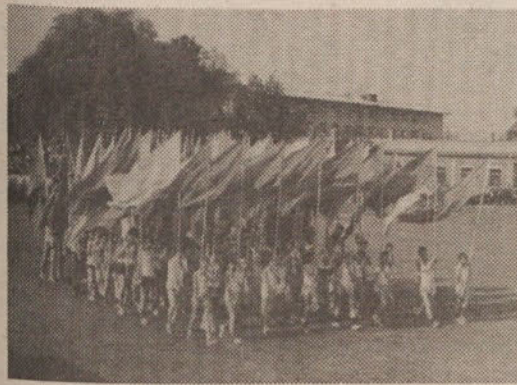
Učitelji in učenci osnovne šole Dolomitski odred so tako kot tokrat pripravljeno sodelovati z vsemi delovnimi in drugimi organizacijami, ki bodo prišle proslavljati, ali na rekreacijo in zabavo v Polhov Gradec. Tega ne vzamemo kot breme, ker vemo, da tisto, kar znamo, dobi pravo vrednost šele, ko to pokažemo ljudem. Učenci se učijo za življenje, življenje pa je sodelovanje.

J. P.

Člani folklorne skupine iz osnovne šole Dobrova so na naslov našega uredništva poslali priske pozdrave iz Beograda, kjer so na dan mladosti nastopili v sklepni prireditvi.

USPELA TELESNOKULTURNA PRIREDITEV

Vihrajoče zastave so zaplapolale na čelu povorke

Zbrano več tisočglavo občinstvo je pozdravil predsednik prireditvene odbora Dušan Dobrovoljc

Nastop cicibančkov je bil pravi odraz veselja in radosti

Precejšnja je bila udeležba šolskih športnih društev

DAN MLADOSTI, RADOSTI IN ŠPORTNIH UŽITKOV

Tradicija javnih telovadnih nastopov, taborov in zletov sega pri nas daleč v čase, ko je bilo v Ljubljani ustanovljeno leta 1863 prvo telovadno društvo Južni Sokol. Tem prvim množičnim prireditvam so sledile še številne druge, ki so bolj ali manj uspešno prikazale trenutno športno aktivnost v društvih in med mladino. Pojavljali so se občasno tudi glasovi o nepotrebnosti teh športnih zborovanj, češ da je to preživela oblika telesne kulturne dejavnosti in podobno. Pogosto so bili ti očitki opravičeni, vendar se je zdravo športno manifestiranje telesno kulturne dejavnosti ohranilo do današnjih dni. Priče smo vsakoletnih množičnih tekmovanj tako med tekmovalci, kot med rekreatorji, sodelujemo na množičnih spominskih pohodih, ne zamudimo telesnokulturnih prireditev v okviru društva, mesta ali federacije. Vsa ta aktivnost med prebivalci in delovnimi ljudmi kaže na veliko zanimanje za športno rekreativno dejavnost.

osnovnih šol in gimnazije ter večino telesnokulturnih organizacij. Športniki so se gledalcem v svečanem mimohodu predstavili in s svojimi športnimi rekviziti predstavili svojo aktivnost. Spored so pred začetkom poživili godbeniki in skupina deklet iz Logatca, ki je s plesom prikazala vso radost mladosti.

Vznemirjenost na zbirališču

Najboljši pokazatelj, kakšno je razpoloženje tistih, ki nosijo vse breme uspeha ali neuspeha prireditve, je prav gotovo življenjski utrip na zbirališču vseh sodelujočih skupin. Kljub številnim napornim vajam in preizkušnjam, kljub soparnemu vremenu in nervozi pred začetkom, ni bilo v očeh sodelujočih videti utrujenosti in nezadovoljstva. Nasprotno, po izrazu njihovih nasmejanih lic je bilo videti, da so ponosni, ker sodelujejo na tako svečani prireditvi. Med seboj pomešani ne glede na starost in spol, so tvorili celoto, ki je izžarevala mladost, ki jo nosimo v srcu.

Bogat spored

Svečanemu mimohodu je sledila skupna točka v sodelovanju s pripadniki JLA kasarne Maršala Tita, ki so svojimi telesi izpisali TITO, rdečo peterokrako zvezdico

KPS. Tej uvodni točki so sledile pozdravne besede, s katerimi je bila tudi v kratkem opisana telesnokulturna dejavnost v občini Ljubljana Vič-Rudnik. Glavni spored so pričeli cicibanji vseh VVZ na našem področju, ki so z igrigami svojim staršem in ostalim pokazali, kaj že znajo. Na telovadnih orodjih so svoje sposobnosti pokazali tudi učenci osnovnih šol, ki so nemalokrat vzbudili spontan aplavz med gledalci. Dejavnost v svojih sredinah so prikazala športna društva in klubi, ki so program popestrili s svojimi športnimi rekviziti. Prav nenavadno je bilo videti sredi zelene trave čolne in smučarske priprave, ki so ponazarjale aktivnost v posameznih klubih. Bučno navijanje je spremljalo igralce kratke nogometne tekme, kjer so se med seboj pomerile pionirske ekipe NK Krim in NK Mercator. Poleg tabornikov, ki so postavili pravo šotorišče, so se predstavile tudi folklorne skupine z narodnimi plesi. Temu bogatemu in zanimivemu sporedu je sledil skupen zaključek vseh sodelujočih, ki so poslali našemu predsedniku iskrene čestitke za njegov rojstni dan.

Prizadevnost izvajalcev

Vsi še tako podrobno izdelani in dobro pripravljene načrti ne pomenijo mnogo, če ni dovolj vestnih in prizadevnih izvajalcev. Od tega je tudi odvisen uspeh dolo-

čene akcije in naloge. Vsi prisotni so lahko ugotovili, da je športnim delavcem TKS Ljubljana Vič-Rudnik, predavateljem telesne vzgoje na šolah, trenerjem in drugim sodelujočim, prireditev popolnoma uspela. Kljub velikim težavam pri pripravi in organiziranju akademije na sami prireditvi ni bilo čutiti nikakršnih zastojev in napak. Zato si organizatorji, katerim je veliko pomagal aktiv OŠ Bičevje in drugi, zaslužijo vse pohvale za vzorno izpeljano prireditev. Nekaj mnenj sodelujočih pa smo tudi zapisali:

Franc Urbanc, vojak: »Čeprav sem daleč od doma, sem na tej prireditvi začutil neko domačnost, veselje, ki ga doslej nisem nikoli občutil. Teško bi opisal svoje občutke na tej prireditvi, mladost, radosti in veselja, vendar si bom vedno želel sodelovati pri podobnih manifestacijah. Organizator te prireditve zasluži za vložen trud in neoporečno opravljeno delo vse pohvale.«

Evelin Goltes: »Če bi lahko posebej izločila najbolj uspele točke, so bile to po mojem okusu karateisti in igralci nogometa. Čeprav na prireditvi sodelujejo učenci naše šole, nisem imela te sreče, da bi šolo predstavljala tudi v točki s kolebincami. Upam, da bom v prihodnje imela več sreče in bom lahko resnično sodelovala na tako čudoviti prireditvi.«

Vanja Lesar, TVD Partizan-Vič: »Pogrešam še več tako odlično izpeljanih prireditev. Osebnostno menim, da je ta manifestacija najlepša oblika proslave dneva mladosti in življenjskega jubileja našega maršala. Osebnostno bi se v bodoče zelo rad udeležil podobnih prireditev.«

Slavje na igrišču

Ob počastitvi dneva mladosti in življenjskem prazniku tovariša Tita se je na centralnem igrišču športnega parka Svoboda v sredo, 25. 5. 1977 zbralo 2000 športnikov, ki so številnim gledalcem s svečano akademijo prikazali svojo telesnokulturno aktivnost. Svoje predstavnike so poslali vsi občinski VVZ, ŠSD vseh trinajstih

Rekreacija postaja sestavni del vsakdanjega življenja

Športna društva so na prireditvi pokazala spletno športnih veščin

Folklorne skupine osnovnih šol Škofljica in Vič sta prireditvi dali poseben čar

Franc Urbanc Evelin Goltes Vanja Lesar

O DELU OBČINSKE TABORNIŠKE ZVEZE

VEČ TABORNIŠKIH ODREDOV

V naši občini obstaja več taborniških organizacij. Dejavnost nekaterih izmed njih in njihova prihodnost pa sta včasih vprašljivi. Občinska zveza tabornikov naše občine skuša skupaj s taborniški odredi v vzajemno pomočjo in ožjim sodelovanjem odredov med seboj odpraviti težave. Zveza tabornikov občine Vič-Rudnik vključuje naslednje taborniške odrede: Podkovani krapci iz Rudnika, Dolomitski odred iz Polhovega Gradca, odred Franc Miklavc Vinko iz Dobrove in bičevski Močvirski tulipani. Slednji so najbolj »stabilni« in imajo na Vrhovcih svojo družino medvedkov in čebelic. To so najmlajši v taborniških vrstah, ki jih nameravajo v dveh letih usposobiti za samostojno delo.

Težnje povezave med odredi v preteklosti ni bilo, za kar so bili različni vzroki. Da bi delovanje organizacije kot celote čim prej nemoteno steklo, je ObZT razširila področje svojega delovanja, ki se je pred tem nanašalo v glavnem le na vlogo izvršnega odbora, zdaj še na področje propagandne, kadrovske in gospodarske komisije. Stanje in problemi v organizaciji narekujejo svoje naloge. Njenega delovanja, ki so zdaj predvsem vzgojnoizobraževalnega in koordinacijskega značaja. V zvezi tabornikov so voljeni na enakopravni osnovi predstavniki vseh odredov, kjer potem kot delegati opravljajo svoje naloge.

Številčno stanje vseh tabornikov v naši občini se trenutno vrta okoli števila štiristo. Množičnost je torej zadovoljiva, vendar je sorazmerno število tabornikov-vodnikov premajhno. Zato se trudijo pritegniti tem večje število na mlajših, kajti le tako lahko v prihodnosti računajo na zanesljive vodniške kadre, ki jih bodo sami vzgojili in

za katere je zdaj takšna suša. Starostna meja članov niha med prvim in četrtem, pa tja do osmega razreda osnovne šole. Kar je vodstva, je seveda starejše.

Dobro organiziran in večji del samostojen, za razliko od nekaterih drugih, je odred Močvirskih tulipanov. Osnovna šola Bičevje jim je pred leti dala na razpolago prostor na šoli, ki pa je sčasoma postal premajhen. Tudi njih pesti vodniški problem. Letne finančne pomoči so deležni od TKS in občasno od KS Malči Belič. Ob nabavi opreme so vezani na velike stroške in takrat je kakršnakoli denarna pomoč dobrodošla. Čeprav opremo postopno obnavljajo, denar kaj hitro poide in včasih morajo vrzeli mašiti z dohodki lastnih akcij. Materialno jih včasih podpre Slovenija-šport kot njihov »patron«.

Spekter dejavnosti Močvirskih tulipanov je zelo obsežen. Začenši pri taborih, ki so v bistvu smoter njihove aktivnosti, pa do kulturno-zabavnega dela v okviru organizacije. Poleti imajo štirinajstrednevne taborke, kjer spoznajo naravo in življenje v njej. Mladega človeka skušajo čim prej osamosvojiti in hkrati vzgajati v njem socialni čut. Kot taki tudi zagovarjajo pomen skupine pred posameznikom. Obujajo in vzdržujejo tudi tradicije NOB. Sodelujejo na posameznih in skupnih taborniških izletih ter akcijah, kot so Ilegalec, Nič nas ne sme presenetiti, ipd. V času potresov na Tolminskem so priskočili na pomoč s šotori. Ob dnevu JLA imajo srečanje z vojakom, katerim vzdržujejo stik. Poprečno gledano imajo na mesec eno večjo in nekaj manjših akcij. Večja akcija je odredova, medtem ko imajo družine in čete manjše. Zagreti so tudi za sodelovanje z SLO, kajti s to povezavo si obetajo obojestransko korist. Toda, glede te zamisli še ni bil storjen korak z nobene strani. V bližnji prihodni osti nameravajo izdajati svoje glasilo v občinskem merilu in tako sproti obveščati javnost o svojem delu in načrtih.

Krajevna razbitost in nepovezanost sta tudi dve izmed težav, s katerimi se bodo morali spoprijeti taborniki skupaj z Občinsko zvezo, da bo možen enakomeren in sistematičen razvoj vseh odredov, ter dosežena razširitev in utrditveni taborniške organizacije.

Ena izmed nalog, ki so si jih zadali, je tudi ustanavljanje vodov po osnovnih šolah in delo z njimi.

NJOBI DOLNIČAR

DOBRI REZULTATI

Na področnem atletskem prvenstvu osnovnih šol so se dobro odrezali tudi predstavniki naše občine. V močni konkurenci vrstnikov iz cele Ljubljane so zasedli nekaj odličnih mest. Učenci in učenke OŠ Brezovica so po-

novno dokazali, da se ob dobrem strokovnem vodstvu in odličnih pogojih za vsakdanji trening ni treba bati za atletski naraščaj. Žal pa so pogoji za redno atletsko vadbo na drugih šolah naše občine veliko slabši in so dobri rezultati na področnih tekmovanjih bolj sad izvenšolske dejavnosti kot pa resnega dela in treninga v okviru šole. Atletski ljubljanski center je v sodelovanju z AK Olimpija odlično izvedel tekmovanje, ki je dalo nekaj odličnih športnih rezultatov. Občinski predstavniki so med pionirji zasedli drugo mesto, dekleta pa so bila šesta. Najvidnejša mesta med posamezniki pa so:

pionirji: tek na 60 metrov: 1.—2. A. Kušar (OŠ Brezovica)...; višina: 4. M. Prebil (OŠ Brezovica)...; daljina: 2. M. Skodlar (OŠ Brezovica)...

Pionirke: tek na 60 metrov: 1.—2. S. Kranjc (OŠ Trnovo), 4. M. Alatič (OŠ Bič.), višina: 2. N. Šivavec (OŠ Oskar Kovačič)...

9. IN 10. JULIJA TEKMOVANJE V BALINANJU

V naši komuni pišemo zelo veliko o športu. Pozablja pa se na balinanje, ki je zelo razširjeno, saj v naši občini obstaja 10 klubov, ki tekmujejo v ljubljanski ligi. Od teh jih 5 tekmuje v prvi ligi, v kateri zavzamejo zelo vidna mesta. Klub BSK ŽABA ima v svojih vrstah dva igralca, ki sta člana državne reprezentance, prav tako pa ne smemo pozabiti, da smo imeli v občini tudi zelo dobrega zbiralca člana BSK SVOBODE — Marjana Škofa, ki je že kot 15-letni dečko oblekel dres in zastopal državno reprezentanco z velikim uspehom. Žal nam pa je, da nas je tako kmalu tragično zapustil. 9. in 10. julija bo v naši občini republiško tekmovanje v četvorkah. Na tem tekmovanju bo nastopilo 24 moštev iz cele Slovenije. Mineva 26 let, odkar obstaja balinanje kot registriran šport. Prav BSK BRDO si lahko šteje v čast, da organizira tako tekmovanje. V pomoč mu bosta tudi kluba BSK SVOBODA in Rožna dolina. Vse tekme se bodo odvijale na šestih igriščih teh treh klubov. Finalni del tekmovanja kot tudi otvoritev bo na igrišču »BRDA«, ki bo nosil največje breme organizacije pod vodstvom Mestne zveze za balinanje.

Ob priložnosti tega tekmovanja bo izdala Mestna zveza za balinanje večje število plakatov po Ljubljani in Sloveniji, zato upam, da nam bodo pomagale delovne organizacije kot tudi občinska zveza za telesno kulturo.

Tekmovanje bo povezano s proslavljanjem letošnjih jubilejev.

AVGUŠTIN AŠELJ

Eden najboljših igralcev KK Trnovo Igor Kozamernik bo v naslednji košarkarski sezoni nosil dres ljubljanske selekcije v drugi zvezni košarkarski ligi. Vsekakor je to veliko priznanje mlademu športniku, ki si je to priznanje prislužil z neumornim delom tako na treningih, kot na tekmah. Oslabljeni Trnovčani.

V dvorani gimnazije Vič in Partizan Narodni dom je bil v počastitev dneva mladosti športni turnir društev Partizana. Sodelovalo je osem ekip, med katerimi so bili najboljši športniki TVD Partizan-Vič, na četrto mesto pa se je uvrstila ekipa ŠSD Brezovica.

Uprava kopalnice Kozelija je omogočila dvakrat tedensko brezplačno kopanje v dopoldanskih urah za gojence doma Malči Belič in Zavoda za stepto in slabovidno mladino. Tako so jim omogočili redno vadbo v ogrevani vodi in ob robu bazena. Posnemanja vredno dejanje!

Od vseh telesno kulturnih organizacij v naši občini se prireditve ob dnevu mladosti niso udeležile le tri športne organizacije. To so ŠD Dobrova, AŠD Veterinar in BK Olimpija. Morda mislijo športni delavci v teh organizacijah, da ta prireditve ni na ravni njihovega slovesa?

Na evropskem prvenstvu v gimnastiki v Viljuhu se je med našimi reprezentanti najbolje uvrstil Milan Kunčič, ki je med 75 tekmovalci zasedel 38. mesto.

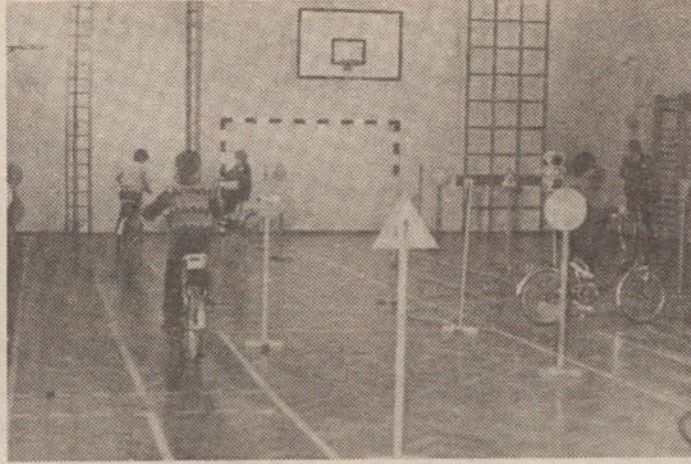
Na tradicionalnem strelskem tekmovanju z vojaško puško in svetlečimi naboji, ki ga vsako leto prireja v počastitev dneva mladosti ŠD Rajko Skapin, je sodelovalo kar 256 ekip iz vse Slovenije. Najboljši so bili strelci Elektro Ljubljane.

Taborniki iz naše občine so sodelovali v velikem številu na telesnokulturni prireditvi

Pionirji kolesarji so najprej opravili pismeno testiranje

Sledila je ocenjevalna vožnja

Pony kolo je bila nagrada za prvo mesto

X. JUBILEJNO OBČINSKO TEKMOVANJE »KAJ VEŠ O PROMETU«

SMOTRI IN DOSEŽKI PROMETNE VZGOJE

»Brezpogojno spoštovanje in izpolnjevanje prometnih predpisov in pravil, kakor tudi dosledno upoštevanje pravic in prednosti, ki jih prometni predpisi nalagajo drugim udeležencem v prometu, je temeljna dolžnost vsakega uporabnika prometnih površin. Kdor krši osnovno načelo prometne varnosti, lahko izziva nesrečo. Tako pravi ena izmed ugotovitev v kodeksu etike udeležencev v cestnem prometu, ki jo potrjujejo številne nesreče na naših cestah. Statistični podatki o prometnih žrtvah otrok in mladine opozarjajo, da življenje v prometu zahteva tudi od neboljnih, da se naučijo varovati sebe in druge. Potrebno jim je tedaj več vzgoje, več znanja, pridobiti si morajo čim hitreje in kar največ izkušenj. Pridobivali si jih bodo z nenehnimi vajami na primernih poligonih, vodiščih in drugod.

Pomembna sredstva, ki občutno prispevajo k uresničevanju prometno vzgojnih in izobraževalnih smotrov, so prometna tekmovanja. Razredna, medrazredna, šolska in druga tekmovanja s področja prometne vzgoje so se doslej pri nas že močno uveljavila, vendar samo v osnovnih šolah. Postala so tradicionalna in kar je še posebej pomembno, uvrstila so se med najbolj množične prireditve osnovnih šol.

Uspehi na področju prometne vzgoje so med drugim pokazali svoje vrednosti tudi na zveznih in celo mednarodnih tekmovanjih učencev osnovnih šol. V vsakoletnih tekmovanjih so dosegli slovenski pred-

stavniki zavidljive uspehe. Vselej so se uvrščali med najboljše. Ne samo to, uveljavili so se tudi na mednarodnem področju, saj so dosegli na primer v Tunisu leta 1973 in v Parizu leta 1974 tretje mesto.

V okviru prometne vzgoje je zelo aktiven svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri naši občini, ki je v letošnjem letu organiziral že X. jubilejno občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu« z mladino osnovnih šol. Tekmovanje je bilo izvedeno dne 9. aprila, zaradi slabih vremenskih pogojev kar v zaprtih prostorih osnovne šole Polhov Gradec. Udeležilo se ga je 80 učencev razvrščenih v ekipe po štiri tekmovalce višje in nižje skupine, izbrane na predhodnih šolskih tekmovanjih.

Kljub težjim tekmovalnim pogojem so se športno pomerili in ocenjevalni in spretnostni vožnji, na poligonih, svoje znanje o prometnih predpisih pa so zapisali v testne pole. Po štiriurnem pričakovanju so bili razglašeni naslednji rezultati najboljših:

I. Ekipno — nižja skupina
(5. in 6. razred)	II. Ekipno — višja skupina
(7. in 8. razred)
1. OŠ Vrhovci	1. OŠ Vrhovci
2. OŠ Velike Lašče	2. OŠ Polhov Gradec
3. OŠ Polhov Gradec	3. OŠ Velike Lašče
4. OŠ Trnovo	4. OŠ Bičevje

Med posamezniki v višji skupini: Zidar Bojan (OŠ Velike Lašče), Podlesnik Janez (OŠ Vrhovci), Zdešar Marko (OŠ Dobrova) in Tominec Rajko (OŠ Polhov Gradec), med posamezniki v višji skupini pa: Hebrle Slavko (OŠ Vrhovci), Ziblenik Franci (OŠ Polhov Gradec), Jurca Tomaž in Urbančič Janez (oba OŠ Vrhovci).

Vsi navedeni posamezniki so prejeli diplome, hkrati pa so uvrščeni v ekipe, ki nas bo zastopala na medobčinskem tekmovanju v Litiji. Že drugo leto zapored sta ekipi OŠ Vrhovci osvojili poni kolesa in pokala. Vsem tekmovalcem so bili podeljeni tradicionalni darilni paketi, ki so jih prispevali: tovarna Ilirija-Vedrog, Mercator TOZD Grosit, ČGP Delo — Dom tiska, Mladinska knjiga — tiskarna in Kemofarmacija.

Tekmovanje je v celoti potekalo na zadovoljivi organizacijski ravni, za kar zaslužijo pohvalo vsi člani sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri naši občini, predstavniki komunalnega podjetja Ljubljana, Postaje milice Vič in oddelka milice Rudnik ter predstavniki OŠ Polhov Gradec. Posebna zahvala vsem mentorjem ekip, predstavniku skupščine občine tov. Krumbergerju in predstavnikoma OŠ Polhov Gradec, tovarišici Kuclarjevi in ravnatelju tovarišu Praprotniku, ki sta v veliki meri pripomogla k uspešnemu tekmovanju.

LOJZE ČEPON

TEKMOVANJE PIONIRJEV GASILCEV

Več kot 400 pionirjev iz naše občine se je 22. maja v Polhovem Gradcu udeležilo tekmovanja pionirjev gasilcev.

Najmlajši gasilci so se na tekmovanju dobro izkazali, saj sta bili tako njihova iznajdljivost kot tudi pripravljenost na višini.

SKRB ZA ČISTO OKOLJE

PRVA DOLŽNOST SLEHERNEGA OBČANA, MLADINCA IN PIONIRJA

V okviru letošnjih pionirskih iger teče letos akcija zoper onesnaženo okolje. S številnimi fotografijami kot prispevki se vanjo vključujejo tudi naši pionirji. Objavljamo nekaj foto zapisov, ki so jih v objektivne svojih fotoaparatah ujeli najmlajši.

Borut Mavsar iz osnovne šole Brezovica je napravil posnetek ob smetišču Grmes.

Tale odsluženi avtomobil najbrž sodi na odpad, pa vendar je našel zadnji počitek sredi dreves v bližnjem gozdu, so kot opozorilo naši malomarnosti posneli solarji iz Dobrove.

Ta fotografija je iz Polhovega Gradca. Pionirji so se lotili akcije očiščevanja okolja spomenika v tem kraju.

Glasilno občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet — častni predsednik dr. Josip Vidmar — in uredniški odbor: inž. Janez Čemazar, Milovan Dimitrić, Janja Domitrović (odgovorna urednica), inž. Alojz Habjan, Janez Jagodič, Stane Florjančič, Ivo Zalar. Tehnični urednik Ivan Žitko. Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7-1, tel. 23-381, inf. 26, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tisk tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.